

A 2011-12-ES EGYHÁZÜGYI TÖRVÉNYEK HATÁSAI A MAGYAR PÜNKÖSDI EGYHÁZRA.

JELIGE: CTB 143

LEZÁRÁS: 2015-01-05

I. BEVEZETÉS.....	4
II. A 2011-12-ES EGYHÁZÜGYI TÖRVÉNYEK ÉS AZ MPE VEZETŐINEK KÖZVETLEN REAKCIÓI	8
II.1 Az új törvény előzményei és az MPE közvetlen véleménye.....	8
II.2 A 2011. évi C. törvény és az MPE közvetlen véleménye	9
II.2.a A T/3507/98-as módosító javaslat és az MPE közvetlen reakciója.....	11
II.3 A 2011. évi CCVI. törvény és az MPE reakciója	15
II.4 A 2012. évi VII. törvény	17
III. A TÖRVÉNY HATÁSA A MAGYAR PÜNKÖSDI EGYHÁZRA.....	18
III.1 A pünkösdi identitás meghatározása.....	18
III.2 Az új struktúra	19
III.2.a Vezetési struktúra:.....	19
III.2.b 1-4. egyházkerület: Területi alapokon szerveződő egyházkerületek.....	20
III.2.c 5. egyházkerület: Etnikai alapon szerveződő egyházkerület.....	20
III.2.d 6. egyházkerület: Társult gyülekezetek egyházkerülete.....	21
IV. CSATLAKOZÓ EGYHÁZAK	22
IV.1 A csatlakozások előzményei.....	22
IV.2 A Csatlakozási Protokoll	23
IV.3 Csatlakozásokkal kapcsolatos kérdések	23
IV.4 2012. április 5-i csatlakozási tárgyalások és 10-i OP ülés.....	25
IV.5 Korai csatlakozó	25
IV.5.a Magyar Késői Eső Gyülekezet (MKEGY).....	25
IV.6 Problémamentes csatlakozók.....	26
IV.6.a Golgota Keresztény Gyülekezet	26
IV.6.b Élet Gyülekezete Kazincbarcika	26
IV.6.c Shalom Nyitott Biblia Gyülekezetek.....	27
IV.6.d Evangéliumi Barátság Egyház.....	27
IV.6.e Magyarországi Szabadkeresztén Gyülekezet.....	28
IV.6.f Új Szövetség Gyülekezet Esztergom.....	28
IV.6.g Ekklesia Nyíregyházi Keresztény Gyülekezet.....	28
IV.6.h Paulus Evangéliumi Közösség.....	29
IV.7 Problematis csatlakozók	29
IV.7.a Budapesti Autonóm Gyülekezet (a továbbiakban: BPA)	29
IV.7.b Teljes Evangéliumi Keresztén Közösség Mahanaim Gyülekezet (a továbbiakban: TEKK Mahanaim).....	33
IV.7.c Agapé Gyülekezet	34
IV.7.d Négy Szegletkő Apostoli Hit Nemzetközi Egyház.....	35
V. A TÖRVÉNYEK HOSSZABB TÁVÚ HATÁSAI	36
V.1 Változások a felekezeti közti kapcsolatokban	36
V.2 Változások a csatlakozó felekezetek és az MPE kapcsolatában.....	37
V.3 Az MPE közös missziói.....	38
V.4 Az MPE társadalmi szerepvállalása és megítélése	39
VI. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS.....	40
VI.1 A 2011-es egyházügyi törvények.....	40
VI.2 A kisebb közösségek reakciói a törvényre.....	40
VI.3 A törvények hatása az MPE szervezeti felépítésére	41
VI.4 A csatlakozások	41

VI.5	Kisegyházi együttműködés és kapcsolatok a törvény után	42
VI.6	Konklúzió	42
VII. BIBLIOGRÁFIA ÉS FELHASZNÁLT FORRÁSOK		44
VII.1	Primer Források	44
VII.1.a	<i>MPE jegyzőkönyvek és dokumentumok:</i>	44
VII.1.b	<i>Interjúk:</i>	44
VII.1.c	<i>Törvéyszövegek:</i>	45
VII.2	Szekunder források:	45
VII.2.a	<i>Könyvek és tanulmányok:</i>	45
VII.2.b	<i>On-line sajtó:</i>	46

I. Bevezetés

A magyar jogrendben már 1895 óta szerepel a szabad vallásgyakorlás intézménye (1895. évi XLIII. törvénycikk), amelyet a II. Világháborút követő 45 évben hét jogszabállyal¹ igyekezett újraértelmezni az aktuális politikai főerő. Az eredeti törvénycikk első nagy módosítása volt 1947-ben az, hogy eltörölte a „bevett” és az „elismert” felekezetek közötti különbségeket.

A rendszerváltáskor teljesen új törvény látott napvilágot, amely egyúttal törölt minden korábbi, e témához kapcsolódó törvényt és rendelkezést. Így az *„a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról”* szóló 1990. évi IV. törvény Európában egyedülállóan liberális feltételekhez szabta az egyházalapítást, és meglehetősen nagy szabadságot biztosított a vallásgyakorlás számára. Ennek hatására a 20. század utolsó évtizedében gombamód megszorodtak hazánkban a bejegyzett felekezetek, élvezve az egyházi státusz minden előnyét. A háromezernél² is több egyház között azonban számos szervezet tartalmilag nem végzett hitéleti tevékenységet. Az egymást követő kormányok megpróbálták átláthatóbbá tenni a kialakult helyzetet, de a profiltisztítási kísérletek kevés sikert hoztak. A Fidesz-KDNP a 2010-es választáson szerzett 2/3-os többség birtokában újra meghirdette a változtatás szükségességét.

A Magyar Pünkösdi Egyház (a továbbiakban: MPE) az 1920-as évek óta van jelen hazánkban. Nyolc éves betiltásától eltekintve – 1938-46 között – folyamatosan elismert vallási közösség. A kommunista éra alatt az Állami Egyházügyi Hivatal gyámsága alatt állt, - a többi egyhazzal együtt - *„melynek fő feladata az egyházak politikai befolyásolása, széles körű megfigyelése, ellenőrzése és korlátozása volt.”*³ A 2011-es törvényalkotás idején 127 helyi gyülekezettel és közel 5 ezer fős tagsággal⁴ rendelkezett, de a legutóbbi népszámláláskor több mint 7 ezren vallották magukat pünkösdinek.⁵ Az MPE méretéből, hazai jelenlétéből és

¹ 1947. évi XXXIII. törvény; 1949. évi 5. törvényerejű rendelet; 1957. évi 22. törvényerejű rendelet; 1989. évi 14. törvényerejű rendelet; 1989. évi 17. törvényerejű rendelet; 21/1957. (III. 24.) Korm. rendelet és a végrehajtására kiadott 39/1957. (M.K. 5.) MM utasítás.

² Egyházakon belüli intézmények - szociális otthonok, segélyszervezetek - is bejegyeztették magukat egyháznak, pénzügyi okokból kifolyólag. Jogi értelemben az ilyen intézmények különálló egyházak, azonban szervezetenként egy egyházhoz tartoznak. Ezért nagy eltérés mutatkozik az egyházak számának megítélésében. Dr. Lukács Tamás a T/3507-es törvényjavaslat benyújtója szerint több mint 300 egyház működött 2011-ben hazánkban. Lásd: *A 2011. évi C. törvény és az MPE közvetlen véleménye* fejezetben.

³ Dr. Kiasszonydi Éva. (szerk.) *Az Állami Egyházügyi Hivatal iratanyagának jegyzékei I.* Budapest: Magyar Országos Levéltár, 2005. 7.

⁴ Csak hitvalló bejelentkezéssel válhat valaki az MPE tagjává. A gyerekek nem része a tagnyilvántartásnak.

⁵ A Központi Statisztikai Hivatal honlapja: www.ksh.hu/nepszamlalas/docs/tablak/vallas/10_02_11_02.xls (olvasva: 2014. 11. 17.)

társadalmi hatásából adódóan az egyházi státusz megszerzését illetően határsávbán helyezkedett el, azonban a több évtizedes kiegyensúlyozottságuk eredményeként sikeres lobby tevékenységet tudtak folytatni. A pünkösdiek identitását erősíti a nemzetközi kapcsolatrendszerük, amely több százmillió pünkösdi hívővel kapcsolja össze őket világszerte. Az MPE a Pünkösdi Világszövetség tagja, az Assemblies of God (AoG) nemzetközi szervezet társult tagja, valamint alapítója a Magyar Evangéliumi Pünkösdi Világszövetségnek (MEPVISZ). Ez utóbbival a határon túli magyar pünkösdieket egyesíti az anyaországban élőkkel. Dolgozatunk az MPE 2010-2014-ig terjedő időszakát vizsgálja, amely alakításában kiemelten nagy szerepet játszottak a 2011. évi C. és CCVI. valamint 2012. évi VII. törvények és azok hatásai az MPE-re. A témával kapcsolatos előfeltevésünk, munkahipotézisünk az, hogy ezen külső, törvényi, megszorító intézkedések inkább negatív, mint pozitív⁶ hatással voltak az MPE-re. Témánk jelentőségét abban látjuk, hogy a demokratikus jogalkotás történetében szokatlan esemény a törvényesen működő szervezetek ilyen nagymértékű jogi korlátozása. Az érintett egyházak nézőpontja szerint, ez inkább közelít a jogfosztáshoz.⁷ Miközben a hazai sajtóban⁸ arra hivatkozott a jogalkotó, hogy ezzel kiszűrik a „biznisz-egyházakat” - nem vallási tevékenységet folytató, ezzel visszaélő egyházakat,⁹ - gyakorlatilag olyanok is elvesztették egyházi státusukat, amelyek valódi hitéleti tevékenységet folytattak. A biznisz-egyházak problémakörét, a hatályos törvények következetes betartatása, ügyészségi keresetindítás, az egyház finanszírozásáról szóló jogszabály módosítás által ki lehetett volna szűrni, és a ténylegesen vallási tevékenységet folytató egyházakat pedig ily módon nem érte volna hátrány.¹⁰ Másrészt a biznisz-egyházak ellen „nem állnak rendelkezésre azok az elmarasztaló jogerős bírói ítéletek, amelyek ezt a sűrűn visszaköszönő vádat megnyugtatóan bizonyíthatnák”¹¹ A törvényjavaslat benyújtója

⁶ A szociológia tudományában törekedni kell az értékítélet-mentességre, így nehezen lehetne meghatározni, hogy mit nevezhetünk pozitív változásnak. Ám az egyházvezetési szempontból ez könnyen megállapítható, hiszen az egyházak egyik fontos célja a növekedés, terjeszkedés és a társadalmi jelenlét. Munkahipotézisünkben a „pozitív” szó ilyen jelentést takar.

⁷ D. Nagy Tamás (Paksi lelkész, Dunántúli egyházkerület vezető, egykori alelnök, Egyháztanács tag, Csatlakozási Bizottság tag.) szóbeli közlése alapján.

⁸ HVG honlapja http://hvg.hu/itthon/20101115_bizniszegyhaz_kulfoldi_peldak/ (olvasva:2014. 12. 06)

⁹ Szathmáry Béla. *Az új egyházügyi törvény alkotmányossági kérdései*. In: Bónis Péter, Mázi András, Tóth J Zoltán (szerk.). *De apicibus iuris disputare: Tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére*. Budapest: Shirokuma Kft., 2011. 232-248.

¹⁰ Schweitzer Gábor. *Észrevételek az új egyházügyi törvényről*. Egyházforum 2 (2011). 2-4.

¹¹ Schweitzer Gábor. „Észrevételek "A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról" szóló 2011. évi C. törvényről”. In: *Jogi Iránytű* 3 (2011), 1. MTA TK Jogtudományi Intézet honlapja: http://jog.tk.mta.hu/uploads/files/Jogi_Iranytu/Jogi_Iranytu_2011_3_Schweitzer_Gabor.pdf (olvasva:2014.12.11.)

szerint ennek ellenére mégis ez a politikai közbeszédben gyakran használt fordulat állt a törvény megalkotásának hátterében, és ez adta az egyik legjelentősebb indokot a változtatásra.¹² Az ily módon marginalizált kisközösségek úgy vélik, hogy a valódi „biznisz-egyházak” - amennyiben beszélhetünk ilyenekről - megtalálták a túlélés módját, hiszen éppen a „kaméleon-létre”¹³ specializálódtak. Így szerintük a törvényi változás többnyire a kisebb méretű, de életképes közösségeket sújtotta.

A tanulmány első részében kitérünk a három törvény vizsgálatára, és a pünkösdieknek e törvényeket érintő aktuális reagálásaira.

A második részben a változó törvények hatását vizsgáljuk az MPE szervezeteire és működésére. Először az elméleti kérdéseket, majd azon gyakorlati lépéseket vesszük sorra, amelyeket az MPE kitűzött céljainak hatékony megvalósulása érdekében vezetett be.

A harmadik részben a társuló közösségek azon csatlakozási tárgyalásait részletezzük, amelyeken eldőlt, hogy beléphetnek-e az egyházba vagy sem.

A negyedik részben pedig két interjú alapján megvizsgáljuk, hogy az MPE milyen irányba változott az elmúlt két évben, milyen új kapcsolatokra tett szert és hogyan alakul a bizalmi viszony a csatlakozott egyházakkal.

A történések aktualitása lehetővé teszi, hogy a dolgozat közvetlen szóbeli és írásos forrásokra épülő értekezés legyen. Ezzel a témával ilyen formában – tudomásunk szerint - még nem foglalkoztak, főként nem a pünkösdiék szemszögéből. A témaválasztás aktualitása azonban azt is jelenti, hogy nincsen meg az a történelmi távlat, amelyből szemlélve valamelyest kiforrottabb képet kaphatnánk az elmúlt évek történéseiről. Emiatt nem vállalkozhatunk a teljes kép bemutatására. A törvények közép- és hosszútávú hatásait inkább csak sejteni lehet.

A dolgozatban főként primer forrásokra támaszkodunk, így az MPE Országos Presbitériumának (a továbbiakban: OP) 2010-2012 közötti jegyzőkönyveire,¹⁴ a 2012-es MPE Közgyűlés jegyzőkönyvére,¹⁵ valamint az Országgyűlés 2011. júliusi jegyzőkönyveire. Ezek mellett – mivel ez a téma még nem igazán kutatott – kulcsszereplőkkel készített interjúkra is: Pataky Albert az MPE elnöke, D. Nagy Tamás az MPE Egyháztanács tagja, Perjesi István az Agapé Gyülekezet alapítója, Görbicz Tamás Budapesti Autonóm Gyülekezet presbitere. A dolgozat elsődleges újdonsága talán az lehet, hogy egy ennyire aktuális témát közvetlen

¹² Lásd: *A 2011. évi C. törvény és az MPE közvetlen véleménye* című fejezet.

¹³ D. Nagy Tamás szóbeli közlése alapján.

¹⁴ Megtalálható: MPE Országos titkárság iroda, *OP Jegyzőkönyvek 2007-2012* mappa.

¹⁵ Megtalálható: MPE Országos titkárság iroda, *Közgyűlések* mappa.

részrtveők szemszögéből igyekszik tárgyalni.

A dolgozat célja a 2011-12-es egyházügyi törvények közvetlen és közvetett hatásainak vizsgálata az MPE-re nézve, és azon szervezeti és közösségi változások vizsgálata, amelyet a törvény idézett elő. Terjedelmi okokból nem cél e folyamatok egyházszociológia-elméleti besorolása, illetve a törvények mélyreható vizsgálata sem.

II. A 2011-12-es egyházügyi törvények és az MPE vezetőinek közvetlen reakciói

II.1. Az új törvény előzményei és az MPE közvetlen véleménye

2010 tavaszán öt kisegyház vezetője (baptista elnök, pünkösdi elnök, metodista szuperintendens, adventista elnök, Üdvhadsereg vezető) meghívást kapott Balog Zoltántól, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) társadalmi felzárkózásért felelős államtitkárától a Polgári Magyarország Szövetség székházába. A beszélgetés egyik témája volt az új kormányzatnak az egyházi törvénnyel kapcsolatos elképzelése. Az államtitkár kifejtette, hogy a valódi egyházak működését nem akarják korlátozni, sőt kérte a segítségüket az kormányzati elképzelések véleményezésében. Szóban garantálta, hogy nem terjesztenek be az egyházakat érintő olyan törvényt, amivel ők nem értenek egyet.¹⁶ A beszélgetés során arról is szó esett, hogy milyen protokolláris lépéseket kell megtenni a média irányába, annak érdekében, hogy a nagyközönség is láthassa, a kormány nem csak a nagy, hanem a kisegyházakkal is foglalkozik, sőt partnerkapcsolatra törekszik velük. Az MPE elnökét, Pataky Albertet kérték fel, hogy legyen összekötő a kormány és a kisegyházi vezetők fenti „5-ös fogata” között.

Az MPE 2010. június 8-i OP ülésen elnöki beszámolójában Pataky Albert elmondta, hogy hivatali teendőiből adódóan rendszeresen találkozik politikusokkal, államtitkárokkal és kormányzati tisztségviselőkkel. Beszámolt arról is, hogy Mészáros Kálmán baptista elnökkel együtt jelen volt Orbán Viktor miniszterelnöki beiktatásán.¹⁷

Szeptemberben már a média a Fidesz-KDNP kormány kisegyház-ellenesnek tekintett lépéseitől volt hangos. Egyes sajtóorgánumok¹⁸ szerint Szászfalvi László – a minisztérium egyházügyi-, nemzetiségi-, és civil kapcsolatokért felelős államtitkára - bejelentette, hogy csak 10 ezer támogató és 100 év nemzetközi működés esetén lehet szó egy egyház bejegyeztetéséről. A hír nagy port kavart, de valójában csak médiafogás volt.

Szászfalvi László így nyilatkozott a mindennapi.hu online hírportálnak:

„– Tehát megmaradhatnak a tízezer fő alatti, néhány évtizede működő egyházak is?

–Természetesen.

– Akkor miért nyilatkozott korábban száz évről és tízezer főről?

¹⁶ Országos Presbitériumi Ülés jegyzőkönyve (a továbbiakban: OPÜ JKV): 2010. április 27.: 3. oldal.

¹⁷ Dr. Mészáros Kálmán: A Baptista Teológiai Akadémián docens és tanszékvezető, a Baptista Egyház történésze, újságírója és lelkesze, 2000-2012 között az egyház elnöke.

¹⁸ Origó honlapja: <http://www.origo.hu/itthon/20100929-szaszfalvi-laszlo-egyhazugyi-allamtitkar-az-egyhazakrol-szolo-torveny-modositasarol.html> (olvasva 2014. 12. 08.)

–Az elmúlt hetek nyilatkozataiból ragadta ezt ki a sajtó. Azt mondtam, hogy Ausztriában így oldják meg a kérdést, vagyis ha az osztrák modellt követnénk, Magyarországon is ezt vezetnénk be. Nézze, az mégis nevetséges, hogy két-három család begyalogol száz aláírással a bíróságra, és egyház címszó alatt vállalkozást indítanak. ... Félreértett és interpretált információkkal dolgozik a sajtó egy része. Mi csupán azt szeretnénk, hogy rend legyen.”¹⁹

2010. november 23-i OP ülésen Pataky Albert egyházelnök így nyilatkozott erről:

„Örülök, hogy nálunk pánik nem tört ki. Azon a napon, amikor az államtitkár úr beszélt a 10 ezer támogatóról és 100 évről, üzentem neki, hogy jól elintézte a napomat, mert egész nap jöttek a telefonok, e-mailek. Azóta elmondták, hogy nem így lesz. Amit szeretnének az a társadalmi beágyazottság ... Azt hogy nekünk félni kellene, azt mindenki határozottan cáfolja a kormányzat részéről.”²⁰

Az új törvény koncepcióját Szászfalvi László 2011. március 16-án a Magyarországi Református Egyház Zsinata székházában hozta nyilvánosságra.²¹

II.2. A 2011. évi C. törvény és az MPE közvetlen véleménye

A KDNP²² 2011. június 14-én törvénytervezetet nyújtott be az 1990. évi IV. törvény (továbbiakban: régi egyházügyi törvény) módosítására, amely a T/3507-es számot kapta meg. Az általános vita megkezdéseként Dr. Lukács Tamás²³ röviden vázolta a régi egyházügyi törvény előnyeit, majd kimutatta, hogy Magyarország a 343²⁴ bejegyzett egyházával Európa élvonalában van, sőt „nem túlzás azt állítani, hogy a vallás biznisz, a joggal való visszaélés hazánkban az elmúlt 20 évben sajnálatos módon egyre nagyobb teret nyert.”²⁵ Helyzetünket viszonyítva a szomszédos Szlovákiához, ahol 18 egyház van, vagy a négyszer nagyobb lakossággal rendelkező Lengyelországhoz ahol 104 bejegyzett egyház van, egyértelműen kimutathatjuk, hogy a változtatás nem tűrt halasztást.²⁶

¹⁹ <http://www.mindennapi.hu/cikk/tarsadalom/ezt-igerte-szaszfalvi-laszlo-a-keszulo-egyhazi-torvenyrol/2012-02-01/510> (olvasva: 2014. október 30.).

²⁰ OPÜ JKV: 2010. november 23.: 5. oldal.

²¹ Szathmáry Béla. *Az új egyházügyi törvény alkotmányossági kérdései*. In: Bónis Péter, Mázi András, Tóth J Zoltán (szerk.). *De apicibus iuris disputare: Tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére*. Budapest: Shirokuma Kft., 2011. 232-248.

²² [A benyújtók: Dr. Lukács Tamás \(KDNP\), Dr. Vejkey Imre \(KDNP\), Varga László \(KDNP\), Harrach Péter \(KDNP\)](#)

²³ KDNP-s képviselő, a törvényjavaslat egyik benyújtója.

²⁴ Az egyházak számát illetően a szakértők véleménye eltérő lehet. A dolgozat Dr. Lukács Tamás mondandóját közli, és nem kíván a témában állást foglalni.

²⁵ Tudomásunk szerint nem állnak rendelkezésre azok az elmarasztaló jogerős bírói ítéletek, amelyek a fenti kijelentést alátámasztanák. Lásd: Bevezetés.

²⁶ Az Országgyűlés honlapja: <http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli->

A törvényhozó két fontos alapelvet vett figyelembe a törvényalkotás procedúrája során. Az első, hogy az új törvény nem sértheti senki lelkiismereti és vallásszabadságát, illetve a közösségalkotáshoz való jogát. A másik alapvetés pedig az, hogy meg kell óvni a magyar polgárokat az álegyházak tevékenységeitől, és meg kell akadályozni, hogy közpénzhez jussanak érdemtelenül.

A törvény az eddigi bejegyzett egyházakat két kategóriára osztotta. Azokra, akik továbbra is egyházi státussal rendelkeznek és azokra, akik egyesületként működhetnek tovább. Az egyházi státusúak között is 3 kategóriába sorolták az egyházakat:

1. A vallás szabad gyakorlásáról szóló 1895. évi XLIII. törvénycikk alapján „bevett” és „elismert” egyházak. (13 egyház)
2. Jelentős közcélú tevékenységet ellátó egyházak, amelyekkel a Kormány megállapodást köt. (8 egyház)
3. Országos lefedettségű, illetve világvallásokhoz kötődő, jelentős nemzetközi kapcsolatokkal rendelkező további, az Országgyűlés által elismert vallási közösségek. (24 egyház)

A betérjesztők szerint a csoportokba sorolásnak semmi gyakorlati jelentősége nincs, a 9. paragrafus 1. bekezdése alapján.²⁷ A listán nem szereplők bejegyeztetéséhez legalább 20 év hazai egyesületként vagy egyházként való működés kell, és 1000 természetes személy aláírása, akik ezzel igazolják, hogy az egyház tagjai. Lukács véleménye szerint ez egyáltalán nem méltánytalan, az európai országok tekintetében sem, főként, ha a szomszédos Szlovákiára tekintünk, ahol 20 ezer a küszöbszám.²⁸ A nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet, a Fővárosi Bírósághoz kell benyújtani.

A pünkösdi egyháznak nem volt törvénytervezete, amit benyújtott volna, viszont bizonyos, a törvénnyel kapcsolatos kérdésekről kikérték a véleményüket. A nagyegyházakkal viszont még mondatokat is egyeztettek, „mert nagyságuknál fogva érzékenyebben érintette

[adattai?p_auth=rXhxpTN6&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D103%26p_felsz%3D2%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D2](http://adattai.p_id=pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D103%26p_felsz%3D2%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D2) (olvasva: 2014. 11. 07.).

²⁷ 9. §, (1) bekezdés: Az egyházakat azonos kötelezettségek terhelik és azonos jogok illetik.

²⁸ Az Országgyűlés honlapja: http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adattai?p_auth=rXhxpTN6&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyporlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D103%26p_felsz%3D2%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D2 (olvasva: 2014. 11. 07.).

volna őket ... egyik vagy másik megfogalmazás; ami viszont a nagyegyházaknak jó, az általánosságban minden kicsinek is az”²⁹, mondta Pataky. Őt nem zavarta, hogy ezekkel az egyeztetésekkel nem a pünkösdieket keresték meg, hanem azokat, akiknek vannak egyházjogászaik, és gazdasági vezetőik.

Hivatalosan elég későn került a pünkösdiekhez a törvénytervezet, de azért más forrásokból sikerült információt szerezniük. Pataky a 2011. június 7-i OP ülésen elnöki beszámolójában közölte, hogy Szászfalvi László tájékoztatta őt a törvény koncepciójáról. Mivel több lelkészt és gyülekezeti elöljárót zaklatottá tettek a naponta változó hírek, Pataky tisztázta, hogy a pünkösdiek az egyházi kategóriába esnek majd.³⁰

Pataky így vélekedett a törvénytervezetről: „Az a törvénytervezet majdnem mindenkinek megfelelt, ha azt nézem, hogy első körben 45 egyházat írtak le. Még egy kettőt lehetett volna rátenni, és lobbiztunk is értük, és úgy tűnt, hogy fel is veszik. Az letakarta volna az evangéliumi köröket. Emellett többen rákerülhettek volna, ha elérnek egy bizonyos évet.”

„Ami hibája volt, hogy A-B-C oszlopokba sorolták az egyházakat, amiről állították, hogy nem jelent semmit ... Én akkor azt mondtam ... az államtitkárságon, meg a minisztereknek, akikkel beszélgettem, hogy olyat el sem tudok képzelni, hogy kategóriákba sorolják az egyházakat, és ennek nem lesz következménye ... Nem mondom, hogy biztos ez lett volna, de minek kellett akkor három listát csinálni?”³¹

II.2.a. A T/3507/98-as módosító javaslat és az MPE közvetlen reakciója

A T/3507 számú törvényjavaslatot közel egy hónap vita után július 12-én éjjel 0:30-kor a parlament elfogadta. Viszont az a törvényjavaslat, amit megszavaztak, egészen más volt, mint amit előkészítettek. Július 11-én nyújtották be a T/3507/98-as zárószavazás előtti módosító javaslatot, több mint 30 változtatással. Erre viszont csak a jogalkotási törvény³² és Hárszabály³³ rendelkezéseinek megsértésével kerülhetett sor. Ez került 13-án a köztársasági elnök elé szentesítésre.

A főbb módosítások a következők:

- Az egyesület egyházként történő elismeréséhez az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata és nem bírósági döntés szükséges.

²⁹ Pataky Alberttel készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. május 22. Budapest.

³⁰ OPÜ JKV: 2011. június 7.: 6. oldal.

³¹ Pataky Alberttel készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. május 22. Budapest.

³² 2010. évi CXXX. törvény a jogalkotásról: II. fejezet, 2. §, (4) bekezdés.

³³ Magyar Köztársaság Országgyűlésének házszabályáról szóló 46/1994.(IX. 30.) OGY. Határozat: 107. § (1) bekezdés.

- Az egyházakkal való kapcsolattartásért felelős miniszterhez kell benyújtani a nyilvántartásba vételre irányuló kérelmet, aki az Országgyűlés elé terjeszti azt, és nem a bírósághoz.
- Az 1/B és 1/C számú mellékletet - amely a 2 és 3 kategóriába tartozó egyházak listáját tartalmazta – kitörölték.
- Eltörölték az 1000 fős küszöbszámot

Az új törvény kapcsán hosszas vita alakult ki az Országházban, amiből a következőkben néhány részt kiemelünk, hogy szemléltessük a kialakult vita főbb gócpontjait:

Novák Előd (Jobbik) kifogásolta, hogy 3 zsidó közösség is bekerült a 14 elfogadott egyházba. Ezt azért fontos kiemelni, mert – a keresztényen és a judaizmuson kívül – egyetlen világvallás sem működhet egyházként az új módosító javaslat szerint. Lendvai Ildikó (MSZP) azt kifogásolta, hogy nem módosították a kötelező hittanoktatást fakultatívrá az állami iskolákban, ellenben kijavították azt, hogy eddig a bejegyeztetéshez a független bírósághoz kellett fordulni, most viszont a miniszterhez, - egy kormánytaghoz – kell, és azután terjesztheti ő a parlament elé.

„Most ezek után világvallások magyarországi képviselői fogják ide beadni a hittételeiket, hogy mi eldöntsük, rendben van-e az iszlám összes hittétele ... Ismerjük a cuius regio, eius religio, akié a birtok, a hatalom, azé a vallás elvét. Most sikerült modernizálni ezt az elvet, nagyjából úgy, hogy még régebbre menjek vissza, mint ha Jézus Krisztusnak, majd Szent Péternek az ő egyházát Pilátussal és kizárólag Pilátussal, a világi hatalom képviselőjével kellett volna elismertetni.”³⁴

Az eredetileg 3 csoportba sorolt 45 egyházból, csak az első csoport maradt meg a Hit Gyülekezetével kiegészítve. Lázár János,³⁵ az új törvényjavaslat egyik szellemi atyja, szerint nem megengedhető olyan törvény, amelyben magyar és magyar között különbséget tesznek, így érvelt az A-B-C kategorizálás ellen:

„Mi ebben a törvényben, amelynek a módosítását javasoljuk, pontosan azért mondjuk azt, hogy a kategorizálás az 1-es, 2-es, 3-as kategóriás egyházak tekintetében sérti az

³⁴ A magyar országgyűlés honlapja: http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_auth=K9jSh4G6&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Fintemet%2Fcpql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D108%26p_felsz%3D359%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D361 (olvasva: 2014. szeptember 19.).

³⁵ A Fidesz frakcióvezetője.

egyházakat. Nekem ez a véleményem.”³⁶

Ebben a tekintetben igaznak tűnhet Lázár véleménye, bár feltehetjük azt a kérdést, hogy ezt miért pont másik 31 egyház kizárásával kellett elérni. Másként, viszont ha már a Hit Gyülekezetével kiegészítették a listát, miért ne lehetett volna bejegyeztetni azokat a kisegyházakat is, akik szintén megfelelnek a törvény előírásának.

„Én attól nem vagyok nyugodt – érvelt a frakció vezető -, hogy egy világvallás vagy neoprotestáns egyházak a 2. vagy a 3. kategóriába kerülnek. Döntsön erről az Országgyűlés nyílt vitában... Nézetem szerint az egyházak közötti kategorizálás hiba lenne, nem szabad zárt listát készíteni, nyitva kell hagyni a lista lehetőségét... Ez nem egy lezárt lista.”³⁷

Lázár azzal folytatta, hogy január 1-jétől bővíülhet ez az egyházi lista, amennyiben az egyházak megfelelnek a törvényben támasztott objektív elvárásoknak. Ezután a minisztériumnak kötelessége az Országgyűlés elé terjeszteni a kérvényt, és ezt követően a döntés az Országgyűlés kezében van.

Arról a kérdésről, hogy kinek van joga vallási közösségeket egyháznak nyilvánítani, így nyilatkozott Lázár: „... Ne áltassák magukat azzal, hogy a felelősséget bírókra próbálják átruházni, ugyanis a törvényt önök hozzák, amely alapján a bírók el fogják dönteni, hogy ki egyház és ki nem. 1990-ben is parlamenti képviselők hozták meg azt a törvényt, ... Most is mi fogjuk meghozni ezt a törvényt, és a felelősség bennünket terhel ...”³⁸

A módosításokkal feljavított T/3507-es törvényjavaslatot végül a 2011. évi C. törvényként hirdették ki 2011. július 19-én. Bizonyos paragrafusok csak 2012. január 1-én léptek hatályba.

A 2011. szeptember 6.-i OP ülésen Pataky elmondta elnöki beszámolójában, hogy jelen állás szerint a pünkösdiiek sem kapnak egyházi státuszt. Bár hamar kiderült Baloggal folytatott telefonbeszélgetésből, hogy a törvény változni fog, és rajta lesznek az egyházak listáján.

Pataky szerint a szándék jó volt, hogy csak egy lista legyen, hiszen ő is ezt szeretne volna, de a nagy kapkodásban még rosszabb sült ki belőle. Az MPE egyházelnöksége írt a miniszterelnöknek, hogy „elfogadhatatlan, hogy akár csak egy órára is egyesületként

³⁶ Az országgyűlés honlapja: http://www.parlament.hu/iromanyok-elozo-ciklusbeli-adatai?p_auth=HQCbAnCg&p_p_id=pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column-1&p_p_col_count=1&pairproxy_WAR_pairproxyportlet_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Fintermet%2Fcpql%2Fogy_naplo.naplo_fadat%3Fp_ckl%3D39%26p_uln%3D108%26p_felsz%3D403%26p_szoveg%3D%26p_felszig%3D403 (olvasva: 2014. október 19.).

³⁷ Uo.

³⁸ Uo.

*működjenek olyan egyházak, amelyek a kommunista idő alatt is egyházként működtek.*³⁹

Demeter Árpád OP képviselő javasolta egy tiltakozó levél írását a kormányzatfelelősöknek. Azt is felvetette, hogy az egyházi jogállás megszerzéséért érdemes lenne az MPE amerikai és svéd kapcsolatait is megmozgatni. Andelic János OP képviselő is javasolta, hogy forduljon a közösség az Európai Pümkösi Misszióhoz segítségért, de Pataky szerint a miniszterelnök annál határozottabb a véleményében, minél magasabb fórumról támadják. Szükséges egy bizonyos fokú presszió, de csak mértékkel. Mellesleg az Európa Parlament pümkösi képviselői már írtak a miniszterelnöknek az érdekükben.

Angliában a parlament elé tártak egy olyan javaslatot, amely a vallási tevékenységeket kitiltaná az utcákról. Erre több angliai gyülekezet jótékonyági szervezetnek jegyeztette be magát, és így több állami forrás áll rendelkezésükre. Felmerült az ülésen, hogy a pümkösieknek is el kellene gondolkodniuk egy ilyen alternatíván, mert nem biztos, hogy az egyházi státusz a legjobb megoldás.

Kovács Béla OP képviselő felvetette, hogy el kell kezdeni felkészülni az egyesületi működésre. Eddig is, és most is, politikailag súlytalan emberek ígérettek. *„Ne álltassuk magunkat, hogy olyan nagyok lennénk, hogy olyan nagy a jelentőségünk.”*⁴⁰ Az is előfordulhat, hogy minden irányzatot egy egyház képvisel, és akkor a karizmatikusokat a Hit Gyülekezete (a továbbiakban: HGY) fogja. Válaszként Pataky azt mondta, hogy ő is hallott erről a hírről, de utánakérdezett a minisztériumban és azt választ kapta, hogy ez nem valós hír.

Városi Ferenc OP képviselő szerint, nem szabad lemondani az egyházi státusról, mivel az elengedhetetlen a mindennapi működéshez, sőt mivel olyan sok múlik ezen, inkább kicsit *„erőszakosabb fellépésre”*⁴¹ lenne szükség. Pataky szerint a társadalmi jelenlét növelése lenne a legfontosabb lépés, mert ez adja meg a közösség „társadalmi súlyát”. Ezt különben is nagymértékben vizsgálják az egyházi státus-adás kérdésében. A státussal pedig több kisebb gyülekezet és közösség továbbélését és misszióját biztosítják. Az egyház súlyát a társadalmi tevékenység adja meg, persze fontos a politikai jelenlét is. *„... Nem politikailag hanem társadalmilag kell növelni a súlyunkat.”*⁴² – mondta Pintér Imre az egyház alelnöke. Kovács József OP-tag szerint az egyháztagokat bátorítani kell arra, hogy a közelgő népszámláláson vállalják fel pümkösi identitásukat, ezáltal is jelezni lehetne az egyház társadalmi súlyát.

Többekben felmerült a bizalmatlanság a jelenlegi helyzettel kapcsolatban. Lettner Gábor

³⁹ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 6. oldal. A jegyzőkönyvekből nem derül ki, hogy érkezett-e válasz.

⁴⁰ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 13. oldal.

⁴¹ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 14. oldal.

⁴² OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 14. oldal.

pécsi OP-tag tudomása szerint nem lesz jelentős a törvénymódosítás, csak néhány apróbb javítás visznek végbe a szövegben. Demeter Árpád szerint nincs összhangban az, amit mondtak a politikusok azzal, ami eddig történt. Pataky többnyire pozitív információkat kapott azzal kapcsolatban, hogy egyház marad-e az MPE, de ezt kormányhatározatok még nem támasztják alá. Tudomása szerint nincs politikai szándék arra, hogy tovább bővítsék az egyházak listáját, talán csak 10-11 egyházzal, de azokkal is csak 2012 elején.

Kecser István az MPE főtitkára, főtitkári jelentésében osztotta meg gondolatait a helyzettel kapcsolatban: *„Meg kell vizsgálni a globális és európai helyzetet és akkor látjuk, hogy a mi ügyünk eléggé eltörpül a miniszterelnök gondjai mellett. A világgazdasági motorjai (USA, Japán, Kína) megtorpantak. A világgazdaság recesszív irányt vett... Folyamatosan fontolóra veszik az euró zóna összeomlását. Ha Franciaország és Németország nem nyúl mélyen a zsebébe, akkor Görögország becsődöl. Szóval, ha a miniszterelnök úr helyébe képzeljük magunkat, akkor látjuk, hogy ezer másik dolog forog a fejében az egyházügyi törvények előtt, nem beszélve a belpolitikai helyzetről.”*⁴³

Simon István 1 napos böjtbe és imádkozásba hívta az OP tagjait és Andelic János is felszólított őket a miniszterelnökért való imádkozásra.

Összességében diverzitást láthatunk az OP tagok véleményében. Az erőszakosabb fellépéstől egészen a teljesen lelki síkra terelt reakciókig, és a külföldi kapcsolatok megmozgatásáig megfigyelhetünk javaslatokat a továbblépésre. A kialakult helyzethez sokban hozzájárul az információ hiánya, illetve az ellentétes információk. Ez csökkentheti a kormány iránti bizalmat, viszont elősegítette a társadalmi beágyazottság növeléséért tett lépéseket.

II.3. A 2011. évi CCVI. törvény és az MPE reakciója

A 2011. évi C. törvényt sok kritika érte miután kihirdették. A változtatás szükségessége nem volt kérdés, de akadtak volna más megoldások is a probléma kezelésére. Nem beszélve arról, hogy az új törvény több pontban is alaptörvény-ellenes volt.

Lázár 2011. december 13-án bejelentette, hogy „jogtechnikai okok miatt” hatályon kívül helyezik az egész 2011. évi C. törvényt. A politikusok már tudták, de a közvélemény ekkor még nem ismerte azt a tényt, hogy az Alkotmánybíróság meghozta a 2011. évi C. törvényre vonatkozó határozatát, amelyet 2011. december 19-én ki is hirdetett. A taláros testület közjogi érvénytelenség miatt megsemmisítette a 2011. évi C. törvényt.⁴⁴

⁴³ OPÜ JKV: 2011. november 8.: 8. oldal.

⁴⁴ „164/2011 (XII. 20.) AB határozat.” In: *Az Alkotmánybíróság határozatai 12.* (2011) 1263..

Két nappal ezután 2011. december 21-én Lázár nyújtott be új törvényjavaslatot T/5315 számmal, amit a Parlament rövidesen elfogadott, és a Köztársasági Elnök 2011. december 31-én hirdetett ki *2011. évi CCVI. törvény a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról* elnevezéssel. A javaslat szövegében nem volt sok módosítás⁴⁵ a hatályon kívül helyezett és megsemmisített 2011. évi C. törvényhez képest. Pataky Albert elmondta a vele készített interjúbán, hogy ő is segített a törvénymódosítás megszövegezésében az Államtitkárságnál. A szövegről és a közvetlen utána történt eseményekről így számolt be:

„Sikerült olyan szöveget csinálni, amit még Balog sem... de szerintem senki sem értett, akik megszavazták. ... Szóval egy olyan szöveg lett, amiből nem is olvasta ki senki, hogy akik valamilyen listán rajta voltak,- és ott rajta voltunk sokan, vagy 80 egyház -, azok nem vesztik el a státuszukat, és nem tudom hányadikáig (Február 29)⁴⁶ a parlamentnek le kell folytatni a listára való pótfelvételt. ... Azt mondtam (ti. Balog Zoltán államtitkárnak), hogy mi nekünk nem telik semmibe, hogy összegyűjtsünk annyi aláírást. De mondom ilyen pofáncsapást, hogy a Horthy-rendszerben üldözöttek, a Rákosi-rendszerben üldözöttek, a Kádár-rendszerben is átélünk mi mindent, aztán jött a rendszerváltás, és a rendszerváltás után 20 évvel nekünk gyűjteni kell aláírást...”⁴⁷

A 2011. évi CCVI. törvény szerint – többek között - a pünkösdiék március 1-ig nem veszítették el az egyházi jogállásukat, mivel feliratkoztak arra a bizonyos listára, amiről a törvényben is csak annyi olvashatunk, hogy *„a miniszterhez kérelmet benyújtó egyház”*.⁴⁸ A 2012. januártól márciusig terjedő időszakban a Magyar Tudományos Akadémia eldöntötte, hogy kik kerülhetnek fel a bejegyzett egyházak listájára. Akikről 2012. február 29-ig nem döntött az MTA, úgy azok egyesületi formában működhettek tovább.⁴⁹

A Velencei Bizottság erősen kritizálta a törvényt, mivel *„a vallási szervezetek elismerése és megtagadása teljes mértékben az Országgyűlés kezében marad.”* De ami sokkal aggasztóbb volt, hogy a törvény által szabott kritériumok együttes megléte sem adott biztosítékot a bejegyeztetésre.⁵⁰

⁴⁵ Az egyik legjelentősebb változtatás, hogy vagy 20 éves hazai, vagy 100 éves nemzetközi működés kell.

⁴⁶ T/5315/39. 34§ (2) bekezdés.

⁴⁷ Pataky Alberttel készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. május 22. Budapest.

⁴⁸ T/5315/39. 34§ (2) bekezdés.

⁴⁹ Uo.

⁵⁰ „A vallási közösségek (szervezetek) elismerése vagy elismerésének megtagadása teljes mértékben az Országgyűlés hatáskörében marad, és így elkerülhetetlenül többé-kevésbé politikai megfontolásoktól függ. Nemcsak azért, mert az Országgyűlés aligha képes a törvényben foglalt meghatározások értelmezésének

II.4. A 2012. évi VII. törvény

A 2011. évi C. törvény által megváltoztatott előfeltételek alapján 2011. december 20-áig mintegy nyolcvan, az 1990. évi IV. törvény által nyilvántartásba vett, vallási közösség kezdeményezte az illetékes tárcánál a törvényhozás általi elismerést. Erre a 2011. évi CCVI. törvény⁵¹ biztosított számukra lehetőséget. A parlament Emberi Jogi Bizottsága ennek alapján terjesztette be a T/5839. számú törvényjavaslatot,⁵² amely a 2011. évi CCVI. törvény mellékletében felsorolt, az Országgyűlés által elismert vallási közösségek kiegészítéséről rendelkezett. A törvényjavaslat 13 vallási közösséggel bővítette az elismert magyarországi vallásfelekezetek körét. Így az Országgyűlés a 2012. február 29-én kihirdetett 2012. évi VII. törvényben az eddigi 14-ről 27-re növelte bevett egyházak számát.

Az Emberi Jogi Bizottság ugyanakkor határozati javaslatot terjesztett be azon egyházakról, amelyek elismerését az Országgyűlés elutasította. A javaslat melléklete 67 vallási közösséget sorolt fel,⁵³ amelyek közül 66 jogorvoslati lehetőség nélkül volt kénytelen belenyugodni a döntésbe. Közülük többen az Alkotmánybírósághoz, valamint a Strasbourg-i Emberi Jogok Európai Bíróságához fordultak jogorvoslatért. Az Alkotmánybíróság 2013. 02. 26-án megsemmisítette ezt a törvényt, - többek között - a következő indoklással: *„kétharmados többség megkövetelése a döntéshozatal során politikai alkuk tárgyává teheti az elismerést. Az Országgyűlés nem köteles megindokolni döntését, így elutasító döntés esetén nem tudható, mi az elutasítás alapja és nem biztosított olyan eszköz sem, amely jogorvoslatnak minősülne.”*⁵⁴ Görbicz Tamás, a Budapesti Autonóm Gyülekezet presbitere szerint is igazságtalan a törvény, mert *„az állam csak úgy akar támogatásokat adni, hogy csak a kedvencek kaphassanak. Ez az amit az állam nem tehet. Nem lehet kedvenc vallása.”*⁵⁵

A Magyar Pünkösdi Egyház számára azonban a 2012. évi VII. törvény az egyházi státusz jogfolytonos megmaradását jelentette.

részletes vizsgálatát elvégezni, de azért is, mert az effajta eljárás mód nem nyújt megfelelő garanciát a törvény semleges és pártatlan alkalmazására. [...] A magyar Országgyűlés döntéseinek indítéka nem nyilvános és nem megalapozott. Az elismerésről az Országgyűlési Bizottság törvény (pozitív elbírálás esetén) vagy határozat (negatív elbírálás esetén) formájában dönt. Ez nem felel meg a törvényes eljárás követelményének.” (Venice Commission. *Opinion on Act CCVI of 2011 on the Right to Freedom of Conscience and Religion and the Legal Status of Churches, Denominations and Religious Communities of Hungary*. In: *Opinion* 664 (2012) §. 76-77.)

⁵¹ 2011. évi CCVI. törvény 34. § (2) bekezdés.

⁵² T/5839. számú törvényjavaslat "A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításáról".

⁵³ 2012. február 13-án H/5854 számon.

⁵⁴ „6/2013. (III. 1.) AB határozat.” In: *Az Alkotmánybíróság határozatai* 7 (2013) 335.

⁵⁵ Görbicz Tamással készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. október 15., Budapest.

III. A törvény hatása a Magyar Pünkösdi Egyházra

A törvény hatására egészen új helyzettel szembesült a pünkösdi egyházvezetés. Az egyházi státusukat elveszített kisebb gyülekezetek és gyülekezeti-hálózatok közül többen keresték a továbbélés módját, és jelezték az MPE-hez történő csatlakozási szándékukat. Főleg olyan szervezetek voltak ezek, – közöttük több tucat cigány gyülekezet is - amelyek dogmatikailag pünkösdi jellegűnek, vagy ahhoz közelinek vallották magukat, de szervezetiileg nem tartoztak az MPE-be. Ezek a tények kényszerítették a pünkösdieket arra, hogy megfogalmazzák identitásukat.

Ugyanakkor az új helyzet felerősített egy régebbi problémát, mégpedig egy új egyházi struktúra kialakításának szükségességét. A jobb szerkezet kialakítása produktívabb munkához, és expanzióhoz vezet. Az új struktúrában pedig lehetővé kell tenni, hogy a csatlakozni vágyó szervezetek becsatlakozhassanak.

III.1. A pünkösdi identitás meghatározása

Már 2010 nyarának második felében a pünkösdi önazonosság tudat meghatározása került előtérbe. Pataky a 2010. szeptember 7-i OP ülésen így nyilatkozott:

„Sok szempontból ideje, hogy elgondolkodjunk azon, hogy, hogyan tekintsünk a közösségre, mitől gyülekezet egy gyülekezet... Azt is végig kell gondolnunk, hogy mi a célunk azzal, hogy mi egyház vagyunk itt Magyarországon.”⁵⁶

A fentebb említett külső tényezők sarkallták a pünkösdi közösség vezetését, hogy fogalmazzák meg: kik ők, mekkora a társadalmi súlyuk, politikai befolyásuk, kik voltak, honnan jönnek, és mivé akarnak válni, milyen céljaik vannak. Felül kellett vizsgálniuk azt a szervezeti struktúrát, amiben működtek. Főként azért, mert kétségek merültek fel, hogy az akkori szervezeti felépítés képes lesz-e majd jól szolgálni azokat a célokat, amiket kitűztek maguk elé. Pataky elmondása szerint egy rossz gyülekezetvezetési struktúra befolyásolhatja a gyülekezetek létszámát, és ezzel az egész közösség létszámát is. Persze a növekedés, és prosperálás elsősorban nem struktúra kérdése, de az biztos, hogy azt nagyban befolyásolja. A 90-es évek óta fennálló egyház-szerkezetben inkább több önálló gyülekezet laza hálózataról beszélhetünk, amelyben egy gyülekezet az elnökséghez való viszonya alapján érzi magát odatartozónak, vagy kívülállónak. Az önállósággal főként a nagyobb gyülekezetek tudtak élni, a kisebbek viszont segítségre szorultak. Sose volt tisztázott a nagyobb gyülekezetek

⁵⁶ OPÜ JKV: 2010. szeptember 7.: 6. oldal.

felelőssége a kisebbek iránt, és az egyház országos misszióágainak kötelezettségei a gyülekezetek felé. Azt is fontos volt tisztázni, hogy a lelkipásztor a közösség lelkésze-e vagy a gyülekezeté. A fizetését a gyülekezettől kapja, viszont az egyház lelkészeként szentelték fel.⁵⁷ Az MPE új identitását legjobban az új struktúrája fémjelzi. Egy olyan kisegyház Magyarországon, aminek célja Isten királyságának építése, valamint az evangéliumi közösségek és a társadalom szolgálata.

III.2. Az új struktúra

Az identitás meghatározása után strukturális változtatásokat kellett véghezvinnie az egyházvezetésnek. Már régebb óta napirenden volt a változtatás szükségessége, mivel a döntéshozatal rugalmatlanná vált, az OP túl nagy létszáma miatt, illetve elengedhetetlen volt a kisebb vidéki gyülekezetek támogatása.

Az új struktúrában 6 egyházkerület jött létre, négy földrajzi és két virtuális egyházkerület. Az utóbbiba tartozik, a cigány gyülekezetek számára kialakított etnikai egyházkerület, ami az 5. egyházkerület. A társult közösségek egyházkerülete a 6-os számot kapta, amelybe azon közösségek tartoznak, akik a törvényváltozás miatt elvesztették egyházi jogállásukat, de egyházi tevékenységük töretlen folytatásának érdekében hajlandóságot mutattak arra, hogy identitásuk részleges átszabásával belépjenek az MPE ernyője⁵⁸ alá.

A küldetés és identitás megfogalmazásával egyidejűleg az egyház megváltoztatta a nevét is. Evangéliumi Pünkösdi Közösség (EPK) helyett Magyar Pünkösdi Egyház (MPE) lett, mivel így a hivatalos névben is szerepel az egyház szó.

III.2.a. Vezetési struktúra:

Az MPE vezető szervei:

- Közgyűlés – a legfelsőbb döntéshozó szerv, évente legalább egyszer ülésezik; tagjai négy éves mandátummal rendelkeznek, akiket a gyülekezetek delegálnak.
- Egyházi Konzultációs Tanács – döntés-előkészítő és konzultációs testület; tagjai az elnökség, az egyháztanács, a misszióágak vezetői és a szakbizottságok vezetői.
- Egyháztanács – döntéshozó és operatív szerv; tagjai: az elnökség és a kerület-vezetők.
- Elnökség – az MPE vezető testülete; tagjai: elnök, alelnök, főtitkár, akiket a Közgyűlés választ meg⁵⁹

⁵⁷ OPÜ JKV:2010. szeptember 10.: 6-7. oldal.

⁵⁸ A 6. egyházkerület.

⁵⁹ Magyar Pünkösdi Egyház Szervezeti és Működési Szabályzata: 2012. Budapest (a továbbiakban: MPE

Az alacsony hatásfokú OP szerepét a kevesebb taggal rendelkező Egyháztanács vette át.

III.2.b. 1-4. egyházkerület: Területi alapokon szerveződő egyházkerületek

- Közép-Magyarországi Egyházkerület
- Dél-Magyarországi Egyházkerület
- Észak-Magyarországi Egyházkerület
- Dunántúli Egyházkerület

A területi alapokon szerveződő egyházkerületek célja, a problémák lokális kezelése, és így a helyi munka erősítése. Az egyházkerületi vezetőség tagjai a kerületvezető, a helyettese, és a körzeti lelkészek. *„Az egyházkerületi vezetőség feladata, a területén folyó gyülekezeti munka figyelemmel kísérése, és a gyülekezetközi koordinálás.”*⁶⁰ A kerület gyülekezetei körzetekbe csoportosulnak, élükön a körzeti lelkipásztorok állnak. Így a kisebb lélekszámú gyülekezetek is hatásosabb támogatást kaphatnak. A körzetekben megoldhatatlan problémák kerülnek az egyházkerület vezetősége elé.

Ezen négy egyházkerületbe tartozó gyülekezetek egyházfenntartói státusszal rendelkeznek, ami részükre nagyobb anyagi tehervállalást, de az egyház életébe történő nagyobb beleszólási jogosultságot is garantál.

Egy újonnan társult gyülekezet valamely földrajzi egyházkerülethez történő csatlakozása – a nagyobb felelősség és jogosultság feltételeinek teljesülése érdekében –, két éves integrációs folyamat után történhet meg. Az integrációs folyamat alatt a 6. egyházkerülethez tartozik. A földrajzi egyházkerületből történő kilépés azonban csak az egyházból való kilépés útján lehetséges.⁶¹

A struktúraváltás előkészítése közben kérdések merültek fel az új szervezet életszerűségével kapcsolatban. A rendszerváltás előtt ugyanis már működött egy hasonló felállás, de a kerületi ülések formálisakká váltak. A kerületvezetők nem tudták betölteni erkölcsi, lelki vezetői szerepüket, mivel túl nagy területekért voltak felelősek, így jobbra csupán ügyintézői szerepet tudtak betölteni. Javaslatok születtek arra, hogy a rendszerváltás előtti vezetőket kérdezzék meg, hogy egy hasonló rendszernek milyen előnyei és buktatói lehetségesek. A tanulságok leszűrése után, érdemes a problematikus kérdéseket újragondolni.

III.2.c. 5. egyházkerület: Etnikai alapon szerveződő egyházkerület

SzMSz) 1., 8-11. oldal.

A Magyar Pünkösdi Egyház Alapszabálya: 2-3. oldal.

⁶⁰ MPE SzMSz: 6. oldal.

⁶¹ MPE SzMSz: 4-7. oldal.

A Durkó Albert által vezetett Országos Cigány Misszióhoz (OCM) tartozó gyülekezetek számára hozták létre ezt a kerületet. Az ide tartozó gyülekezetek taglétszáma körülbelül 5000 főre tehető. Kérdések merültek fel a cigány szegregáció gyanújának árnyékával kapcsolatban, nehogy rossz fényt vessen az egyházra. Az egyházvezetés viszont úgy látta, hogy mivel sajátos igényekkel rendelkező etnikumról van szó, a legjobb az, ha saját önkormányzattal rendelkeznek, „ezért megalkotja és létrehozza saját SzMSz-ét.”⁶²

III.2.d. 6. egyházkerület: Társult gyülekezetek egyházkerülete

Az új struktúra kezdeti fázisában Pataky tájékoztatta az OP-t, hogy valószínűleg a közeljövőben a törvényváltozás után többen akarnak majd belépni az egyházba.⁶³ Ajánlotta, hogy vizsgálják meg az osztrák mintát, ahol a pünkösdi egyházba több kisebb egyház is betagozódott. Olyan az egyház váza, hogy nem feltétlen kötelező szorosan csatlakozni hozzá, lehet lazábban, egy külső körön mozogni. Megvan arra is a lehetőség, hogy a karizmatikus közösségek gyülekezetei teljesen betagozódjanak az egyházba.

A csatlakozás ügyében – a csatlakozási tárgyalások lefolytatása után – az Elnökség javaslatára az Egyháztanács dönt.⁶⁴ A társuló gyülekezetek hitvallása nem lehet ellentétes az Egyetemes Pünkösdi Hitvallással. A hatodik egyházkerületbe tartozó gyülekezetek, közösségek, csak jogi értelemben az egyház tagjai, de megtartják teljes belső autonómiájukat, és a saját SzMSz-ük szerint működnek. Az Egyháztanács felhatalmazott személye hivatott összekötni a 6. egyházkerület képviselőit az Egyháztanáccsal. A társult gyülekezetek kötelesek az egyházközpont adminisztrációs szolgáltatásaiért az MPE éves költségvetésében meghatározott díjat megfizetni.⁶⁵ A pünkösdiekkel formális kapcsolatban állnak, nem kötelességük semmilyen pünkösdi rendezvényen, konferencián részt venni.

A társult gyülekezetek képviselői nem választók és nem választhatók, illetve nem szólhatnak bele az MPE vezetésébe.⁶⁶

⁶² MPE SzMSz: 7. oldal.

⁶³ OPÜ JKV: 2011. június 7.: 16. oldal.

„... egy-egy karizmatikus gyülekezet érdeklődik a közösség iránt, ezért fontos, hogy ezek a csoportok valahogy integrálhatók lehessenek kölcsönös megaláztatással. Ez úgy valószínűsíthető meg, hogy ebbe a struktúrába a kapcsolódó csoportok számára egy külön körzetet biztosítanánk azzal, hogy ez az egyházkerület, az egyháztanács valamely tagjának felügyeletével dolgozzon... Tehát az az egyházkerület, amely kívülről jött csoportokból áll, nem szólhat bele a döntésekbe, illetve nem választhatók és nem választók, amíg be nem lépnek az egyházba.”

⁶⁴ A 2012 tavaszi csatlakozásoknál a Csatlakozási Bizottság és az OP javaslatára a Közgyűlés döntött.

⁶⁵ 2012-ben 100Ft/hó/úrvacsorázó tag.

⁶⁶ MPE SzMSz: 7-8., 15-16. oldal.

IV. Csatlakozó egyházak

Az új törvény hatására több egyház elvesztette egyházi státuszát, de mivel ténylegesen vallási tevékenységet végeztek, ezért közülük némelyek igényt tartottak az állami támogatásra jogi-, erkölcsi- és anyagi téren is. Többen végeztek jelentős karitatív, oktatási, egészségügyi és szociális munkát,⁶⁷ illetve működtettek olyan intézményt,⁶⁸ amit nem tudtak volna tovább fenntartani. Ezért az volt az érdekük, hogy becsatlakozzanak egy meglevő egyházba.

A csatlakozási tárgyalások lefolytatásával az MPE a Csatlakozási Bizottságot⁶⁹ bízta meg.

IV.1. A csatlakozások előzményei

Már 2010 szeptemberében beszélt Pataky arról, hogy az egyházügyi törvény megváltozása után lesznek olyan közösségek, akiknek érdekükben áll egy bejegyzett egyházhoz csatlakozni. Majd novemberben arról számolt be, hogy az elkövetkezendő hetekben az esetleges csatlakozás feltételeiről szóló tárgyalásokra is sor kerül, a Magyarországi Késői Eső Gyülekezet (a továbbiakban: MKEGY), az Omega Pünkösdi Gyülekezetek hálózata, és a Budapesti Autonóm Gyülekezet vezetőivel.⁷⁰

2011 januárjában elindították az MKEGY csatlakozási eljárását, majd márciusban Szabó Iván – az MKEGY titkára - a gyülekezet képviselőjében bemutatta az MKEGY-t az OP-nak, ahol az OP ajánlotta az MKEGY csatlakozását a Közgyűlésnek.

2011 novemberében újabb előrelépés történt a csatlakozások terén, bár konkrét csatlakozási tárgyalások még mindig nem voltak, mert mindenki a státus önálló megszerzésében, vagy megtartásában reménykedett. Kisebb egyeztetések és telefonértekezések azonban már történtek a Magyarországi Szabadkeresztyén Gyülekezet, a Pestszentlőrinci Agapé Gyülekezet és a Budapesti Autonóm Gyülekezet vezetőivel is. Ezen felül több roma gyülekezet vezetője is bejelentette társulási szándékát.

A 2012. márciusi OP ülésre már világossá vált, hogy a pünkösdiek megkapták az egyházi státust és ezért a csatlakozási folyamatok merőben felgyorsultak, és aktuálissá váltak. A tárgyalások napján – 2012. április 5. - minden csatlakozni szándékozó közösségtől érkeztek képviselők, akik bemutatták magukat a Csatlakozási Bizottságnak, és válaszoltak a felmerülő

⁶⁷ Például: Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség.

⁶⁸ Például: Magyarországi Késői Eső Gyülekezet.

⁶⁹ Tagjai: Pataky Albert, Pintér Imre, id. Kecser István, D. Nagy Tamás, Makovei János, Nagy Miklós, Városi Ferenc.

⁷⁰ *OPÜ JKV: 2010. november 23.*: 5. oldal.

kérdésekre.

Az eredményeket az OP április 10-én vitatta meg, és tett javaslatot a Közgyűlésnek, hogy mely közösségek csatlakozását ajánlja. A csatlakozásokról a Közgyűlés döntött.

IV.2. A Csatlakozási Protokoll

A Csatlakozási Protokoll – amelyet 2011. szeptember 6-án fogadott el az OP – legfontosabb alapelvei a következők:

- Az egyetemes keresztény eklézsia⁷¹ tagjaival történő együttműködési készség kinyilvánítása.
- Nincsen dogmatikai szembenállás a pünkösdi hitvallással.
- XVI. pünkösdi világkonferencia hitvallásának elfogadása.
- Hitvalló bemerítkezés gyakorlása.⁷²
- Az MPE Alapszabályának és Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadása.
- Etikai kódex elfogadása.

Minden csatlakozó közösségnek kötelessége elfogadni és betartani a Csatlakozási Protokollban leírtakat.

IV.3. Csatlakozásokkal kapcsolatos kérdések

Az OP 2011 év folyamán és 2012 tavaszán több alkalommal tűzte napirendjére a csatlakozások kérdését. Felmerült a kérdés, hogy van-e szükség Protokollra. Vörös István OP-tag eleinte túl bonyolultnak találta a Csatlakozási Protokollt. *„Egy csomó bizottságon kell végigmenniük a csatlakozóknak. Ha én lennék a helyükben, elgondolkodnék, hogy ilyen áron akarnék-e csatlakozni. ... Ha csak a pénzről van szó, akkor nekem fenntartásaim vannak”*⁷³

Fábián Attila OP-tag szerint *„itt nem csak pénzről van szó, hanem ez egy gesztus. Ezt kell képviselnünk mindenhol”*⁷⁴

Problematisztus kérdéskör a pünkösdi egyházból korábban szakadás útján kikerült közösségek helyzete. Kiskőrösön van olyan karizmatikus gyülekezet, amely egykor az MPE része volt, és most újra csatlakozni szeretne. Így a településen lenne két pünkösdi gyülekezet, jóllehet nem azonos egyházon belüli jogállással. Pataky szerint ez egyrészt etikai kérdés, hogy

⁷¹ Keresztény felekezetek összessége.

⁷² Felnőtt keresztségt.

⁷³ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 19. oldal.

⁷⁴ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 19. oldal.

fel lehet-e venni a saját gyülekezetük ellenzése ellenére mást; másrészt, akik egykoron az egyház tagjai voltak, azoknak más procedúrán kell átmenniük a visszalépéshez. Emellett minden csatlakozóra igaz, hogy minden korábbi rendezetlen felekezeti- és gyülekezetközi kapcsolatukat rendezniük kell.

Kovács Béla OP-tag kérdezte, hogy mikor szűnik meg a társult gyülekezetek tagsága. Ehhez szorosan hozzátartozik az a dilemma, hogy mi van, ha valamelyik társult gyülekezet kilépéskor más anyagi javat is elvinne, mint amit behozott. Egy 10 éves partnerkapcsolat során, sok mindent szerezhet egy közösség, akár ingó, akár ingatlan javakat. Az ilyen probléma fennállása esetén azonban a törvény mindig az egyház oldalán áll, és bármilyen jogi bonyodalomból az egyház jön ki előnyösebben. Ettől fogva az egyház belátásától függ, hogy felajánl-e bármit a távozó közösségnek.

Viszont azoknak, akik pár év múlva újra egyházzá akarnak válni, érdemes egyesületként is továbbműködni, mert ha megvan a 20 év, akkor újra beadhatják a bejegyzésre irányuló kérelmet. A 2012. év elején megrendezett ESZSZÖV közgyűlésre eljöttek minisztériumi osztályvezetők is, akik megerősítették, hogy semmi akadályja annak, hogy egyesületként bejegyeztessék magukat, és közben egy egyház „védőernyője” alatt tartózkodjanak.

A 6. egyházkerületbe tartozók jogairól, újabb vita bontakozott ki. Felvetődött az, hogy érdemes lenne legalább a kerületbe tartozó pásztorokat meghívni az MPE közgyűléseire és szavazati jogot biztosítani nekik. Pataky véleménye szerint nem szabad több jogot biztosítani nekik, mint a saját egyházfenntartó gyülekezeteiknek. Nem lenne igazságos, hogy a több évtizede az egyházhoz tartozó, és azért felelősséget vállaló gyülekezetek úgy érezzék, hogy most háttérbe szorultak. *„Figyelembe kell venni a régi pünkösdiek érzelmvilágát.”*⁷⁵ Másrészt vonzóvá kell tenni a négy földrajzi egyházkerületet, mert oda két év elteltével csatlakozhatnak a társult gyülekezetek.

Rozgonyi Botond OP-tag szerint fontos a „védőernyő” fogalmának tisztázása, mert a pünkösdi hívek nem értik, hogy milyen folyamatok zajlanak. A csatlakozás nem egyenlő az MPE lelki közösségével való összekapcsolódással, hanem mindössze hivatalos képviselőt jelent az állam felé, ami jogosultságot ad a társult gyülekezeteknek az egyházi státusszal járó kedvezmények igénybevételeire. Emellett belső autonómiájukat teljes mértékben megtartják, és nem szólnak bele az MPE életébe, mint ahogyan az MPE sem szól bele az övékébe.

Városi Ferenc OP-tag kérte, hogy tekintettel a sok ismeretlen névre és irányzatra, legyenek nagyon jól felkészítettek azok a személyek, akik az MPE képviselőjében a

⁷⁵ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 18. oldal.

csatlakozásokért felelősek, hogy tudják, mihez és kivel ülnek le. „*Kommunikációs fegyelmezettséggel*” nagyon sok probléma megelőzhető – mondta, s egyúttal aggályainak is hangot adott: „*Ilyen tempóban nagy hibákat követhetünk el. Ugyanakkor a másokért való kiállásban vannak hiányosságaink. Mi eddig nem álltunk ki igazán bátran másokért, a kimaradottakért. Ezt némely esetben sérelmezik az egyházak. Hogy joggal vagy sem, nem érdemes belemerülni, de megvizsgálhatnánk, hogy nem állhatnánk-e ki valahol jobban.*”⁷⁶ A költői kérdésként értelmezett gondolat válasz nélkül maradt.

A csatlakozási viták során Pataky többször is mondta, hogy „*most nem csak irgalmat adunk, hanem törlesztünk is.*”⁷⁷. Utalt ezzel arra, hogy az 1938-as betiltást követő 8 évben a pünkösdi gyülekezetek a helyi evangélikus és a baptista gyülekezetek védőszárnyai alatt találtak menedéket.

IV.4. A 2012. április 5-i csatlakozási tárgyalások és 10-i OP ülés

Április 5-én 12 gyülekezet, illetve közösség képviselőjében érkeztek képviselők, - a gyülekezetek csúcsvezetői - a Gizella utcai MPE központba, hogy a Csatlakozási Bizottsággal tanácskozzanak. Ezt követően az egyházelnök rendkívüli OP ülést hívott össze április 10-re. Nyugodt légkörű tanácskozáson tárgyaltak a csatlakozókról, valamint az új SzMSz-szel és az új Alapszabállyal kapcsolatban beérkezett módosító indítványokról. A testület tagjai ezen az OP ülésen hallhattak először konkrétumokat a csatlakozni kívánó közösségek többségéről, a közelgő Közgyűlés miatt azonban – ahol végleges döntés születik a csatlakozásokról – szükséges volt annak megvitatása, hogy kinek a csatlakozását támogatják.

IV.5. Korai csatlakozó

IV.5.a. Magyar Késői Eső Gyülekezet (MKEGY)

Az MKEGY volt az egyetlen olyan közösség, amelynek a csatlakozásáról már 2011-ben döntést hoztak. A 2011. január 11-i OP ülésen felolvasták az MKEGY vezetőitől érkezett levelet. Ebben az állt, hogy - függetlenül a törvény végkimenetelétől - ők szeretnének csatlakozni a pünkösdi közösséghez. Van egy 27 ember megélhetését biztosító hitházuk, amit nem tudnának tovább fenntartani a támogatás nélkül, amivel a missziójuk is csorbulna. Szabó Iván – az MKEGY titkára – szavaiból kiderült, hogy az egyházi státusz mellett, a jó testvéri kapcsolatokra is szükségük van. Észrevették, hogy erős a nemzetközi, de gyenge a belföldi beágyazottságuk.

⁷⁶ OPÜ JKV: 2012. március 27.: 6. oldal.

⁷⁷ OPÜ JKV: 2011. szeptember 6.: 21. oldal.

Földesi Tamás OP-tag aggályainak adott hangot a mozgalommal kapcsolatosan, mivel Derek Prince, az egyik legtekintélyesebb 20. századi karizmatikus teológus vakvágányra futott közösségként ír róluk. Pataky Albert emlékeztette a presbitériumot arra, hogy 1978-1991 között a Késői Eső mozgalom a pünkösdi oltalmában volt és ez semmilyen torzulást nem eredményezett a közösségben. Később kiderült, hogy Prince nem erre a közösségre utalt.⁷⁸

A március 8-i OP ülésen Szabó Iván is megjelent, és ott a presbitérium feltehetette kérdéseit, és megoszthatta aggályait a gyülekezet működésével kapcsolatban. Arra a kérdésre, hogy miért váltak ki a közösségből 1991-ben a válasz az volt, hogy az új egyházi törvény⁷⁹ lehetővé tette a változást, de semmilyen ellentét nem volt köztük.

A januári és a márciusi OP ülés között Pataky Albert elment az MKEGY központjába, egy vasárnapi istentiszteletre, hogy személyes benyomást szerezzen a gyülekezet működéséről. Tapasztalatairól szóló beszámolója megnyugtatta a testület tagjait. Így az OP egyhangúan javasolta a Közgyűlésnek az MKEGY felvételét. Amennyiben a Közgyűlés elfogadja felvételüket, jogilag az egyházhoz tartoznak, és egy éves⁸⁰ integrációs időszakot követően az egyházon belüli státuszuk is teljes lesz.

A 2011-es Közgyűlésen a Magyar Késői Eső Gyülekezet az MPE tagja lett.

IV.6. Problémamentes csatlakozók

IV.6.a. Golgota Keresztény Gyülekezet

A Golgota Gyülekezetből Bánki Lajos képviselő jött el az április 5-i tárgyalásra. Magyarországon a 90-es évek elején regisztrált egyház, mintegy 25 gyülekezettel rendelkezik. Taglétszáma meghaladja a 2000 főt, de kevesebb, mint 20 egyházi személye van. Az egyetlen kérdéses dolog velük kapcsolatban az volt, hogy elfogadják-e az Oslo-i hitvallást.⁸¹ A képviselő válaszaiból egyértelművé vált, hogy elfogadják.

Az OP pedig 1 tartózkodás mellett támogatta a Golgota Keresztény Gyülekezet csatlakozását.⁸²

IV.6.b. Élet Gyülekezete Kazincbarcika

3 gyülekezeti vezető jött Kazincbarcikáról a gyülekezet képviselőjében az április 5-i tárgyalásra, Tamás József, Cserba Zoltán, Keszler László. Bár sok belföldi kapcsolattal

⁷⁸ Földesi Tamással folytatott e-mailezés: „Úgy néz ki, hogy Derek egy azonos nevű, de másik mozgalomról beszélt. Az talán kanadai alapítású volt, akik csatlakoztak hozzánk, dél-afrikai gyökerekkel rendelkeznek.”

⁷⁹ 1990. évi IV. törvény.

⁸⁰ Azért csak egy év, mert még nem készült el az új SzMSz, amiben ezt két évre módosították.

⁸¹ A XVI. Pünkösdi Világkonferencián elfogadott Egyetemes Pünkösdi Hitvallás másik megnevezése.

⁸² OPÜ JKV: 2012. április 10.: 11. oldal.

rendelkezik a körülbelül 30 főt számláló közösség, mégis nehéz állapotban vannak. A Csatlakozási Bizottság támogatta a felvételüket, akár az Észak Magyarországi Egyházkerületbe is.

Benedek Zsolt ózdi pünkösdi lelkész ezt mondta a gyülekezeetről: *„Emberekért ugyan nem teszem tűzbe a kezemet, ... de eddigi tapasztalataim azok, hogy tényleg segítségre szoruló gyülekezet, józan vezetőkkel.”*⁸³

Az OP egyhangúan támogatta az Élet Gyülekezet Kazincbarcika csatlakozási kérelmét⁸⁴

IV.6.c. Shalom Nyitott Biblia Gyülekezetek

Az 1987-es alapítású gyülekezet az Open Bible Church nevű nemzetközi felekezeti hálózat tagja, amelynek képviselőjében Gulyás Mihály érkezett az április 5-i tárgyalásra. Körülbelül 500-600 főből álló kis hálózat, 300 úrvacsorázó⁸⁵ taggal 3 bejelentett egyházi személlyel rendelkezik. Gyülekezetei főként Magyarország északi, észak-keleti megyéiben találhatóak. Figyelemre méltó gyermekmissziójuk, mivel 59 csoportban mintegy 550 gyermekkel foglalkoznak.

Az OP 2 tartózkodás mellett, támogatta a Shalom Nyitott Biblia Gyülekezetek csatlakozási kérelmét⁸⁶

IV.6.d. Evangéliumi Barátság Egyház

Az egyház képviselőjében Frei Antal, Horváthné Kosán Szilvia és Fehér József érkezett az április 5-i tárgyalásra. 1997-től egyedül kellett végezniük munkájukat Tolna városában, mivel – elmondása szerint – a baptisták nem tudták tolerálni egyes liturgiával kapcsolatos álláspontjukat. Külföldi kapcsolataik közül a legfontosabb az *Evangelical Friends Church*. A hitéleti tevékenységük főként Baranya és Tolna megyékre korlátozódik, és Frei Antal az egyetlen egyházi személy. Összesen közel 100 bement egyháztag van, és még további 300 érdeklődő. A környék pünkösdi gyülekezeteivel is jó kapcsolatot ápolnak.

Az OP ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta az Evangéliumi Barátság Egyház csatlakozási kérelmét.

A Közgyűlés is támogatta csatlakozásukat, de mielőtt a csatlakozási megállapodásokat aláírták volna visszalépett Frei. *„Úgy volt hogy bemegyünk mi is, de van nekünk egy amerikai anyaegyházunk. Bár ők ránk bízták a döntést, de azt mondták, hogy az ő javaslatuk az, hogy*

⁸³ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 12. oldal.

⁸⁴ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 12. oldal.

⁸⁵ Minden közösség az úrvacsorázó tagok után fizet, mert nem mindenhol van gyülekezeti anyakönyvvezetés.

⁸⁶ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 13. oldal.

ne menjünk be, ... maradjunk meg független gyülekezetként.”⁸⁷

IV.6.e. Magyarországi Szabadkeresztyén Gyülekezet

Mézes László, Gere József és Kerekes Ernő érkezett a szabadkeresztyének képviselőjében az április 5-i tárgyalásra. Elmondták, hogy a csatlakozás ambivalens érzéssel tölti el őket, mert szeretnének önálló egyház lenni, ezért az évek továbbgyűjtésére egyesületi formában is működnek. A szabadkeresztyének létszámukat tekintve 1200-1300-an vannak, és 8 egyházi személlyel; valamint közel 20 gyülekezettel rendelkeznek.

Az április 10-i rendkívüli OP tanácskozáson a Szabadkeresztyén Gyülekezet kérelmének tárgyában a hozzászólásokat Pataky Albert kezdte meg egy aznap érkezett SMS-sel, amiben Mézes egyházelnök jelezte csatlakozási szándékukat.⁸⁸

Az OP egyhangúan támogatta a Magyarországi Szabadkeresztyén Gyülekezet csatlakozási kérelmét.⁸⁹

IV.6.f. Új Szövetség Gyülekezet Esztergom

Törőcsik Péter és Törőcsik Zsuzsa jött el a gyülekezet képviselőjében az április 5-i tárgyalásra. A 80 úrvacsorázót számláló 100 fős közösség, erős szociális és karitatív munkát végez Esztergomban, és emellett gyerektáborokat is szerveznek 10 éve.

Az OP egyhangúan támogatta az Új Szövetség Gyülekezet Esztergom csatlakozási kérelmét.⁹⁰

IV.6.g. Ekklesia Nyíregyházi Keresztény Gyülekezet

Gergely Csilla, Ferenczi Zsolt és Kiss Zoltán voltak jelen a gyülekezet képviselőjében az április 5-i tárgyaláson. Sok üzletember és egykori ateista tartozik hozzájuk, most 45 bemeztett tagjuk van, és közel 50 látogató. Gergely és Ferenczi főállású egyházi személyek. Következézetesen vezetik a gyülekezetet, tagnyilvántartással. Misszió területén a börtönmisszió és az induló gyerekmisszió kiemelkedő.

Az OP egyhangúan támogatta az Ekklesia Nyíregyházi Keresztény Gyülekezet

⁸⁷ Frei Antallal készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. október 18., Paks.

⁸⁸ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 16. oldal., *Kedves Albert! Szeretettel köszöntöm a magyarországi szabadkeresztyén gyülekezetek nevében az OP tanácskozás résztvevőit. Hivatkozva az MPE illetékes bizottságával április 5.-én megtartott beszélgetésünkre, megerősítem, hogy egyházunk a Magyarországi Szabadkeresztyén Gyülekezet szeretne csatlakozni az MPE hatodik egyházkerületéhez, ... Szeretettel: Mézes László MSZKGY elnök.*”

⁸⁹ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 17. oldal.

⁹⁰ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 17. oldal.

csatlakozási kérelmét.⁹¹

IV.6.h. Paulus Evangéliumi Közösség

A 2006. óta egyházi jogállással rendelkező közösségtől Kazár András lelkipásztor érkezett az április 5-i értekezésre. A felettebb misszió-orientált közösségnek 8 egyházi személye közül 7-en félállásban dolgoznak. 2012-től új missziós csoportokat⁹² szeretnének indítani.

Pataky szerint az egyik legszimpatikusabb közösség.

Az OP egyhangúan támogatta a Paulus Evangéliumi Közösség csatlakozási kérelmét.

IV.7. **Problematikus csatlakozók**

IV.7.a. Budapesti Autonóm Gyülekezet (a továbbiakban: BPA⁹³)

Már 2010 szeptemberében jelezte Pataky, hogy tárgyalásokat fog folytatni a BPA vezetőivel, amelyek meg is történtek a következő hónapok során. Majd a 2011. szeptemberi, és a 2012. márciusi OP ülésen is felmerült a kérdés, hogy milyen hatással lenne az MPE-nek a Hit Gyülekezetével (a továbbiakban: HGY) való kapcsolatára, ha a BPA betagozódna a 6. egyházkerületbe. Pataky álláspontja az volt, hogy amennyiben segítségükre lehetnek a BPA-nak, akkor azt tegyék meg a HGY reakciójától függetlenül. A HGY reakciója nem az MPE felelőssége.

Már ezeken a nem hivatalos tárgyalásokon is kifejezte az MPE vezetősége nem tetszését a BPA utcai demonstrációival kapcsolatban, hiszen az MPE sohase szervezett magáért demonstrációkat.

2012. április 5-i megbeszélésre a BPA presbitériuma jött el: Piszter Ervin, Takács Ferenc, Görbicz Tamás és Fóris Tamás. Elmondásuk szerint a jövőben három lábon állnának: egyházként az MPE-ben, továbbá vallási egyesületként, valamint alapítványként az Oázis 2000 alapítvánnyal, hogy folytathassák szociális munkájukat.⁹⁴ Újra felmerült, hogy a pünkösdi vezetőség nem tud azonosulni az utcai demonstrációkkal, és kiváltképp azzal, hogy ezeknek politikai felhangja is van. A BPA vezetői közölték, hogy azért hozták létre a Budapesti Autonóm Gyülekezet Egyesületet, - amelyben az egyház vagyona lenne – hogy azzal vigyék tovább a „szabadságharcos” profiljukat, mert azt nem szeretnének feladni.

⁹¹ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 17. oldal.

⁹² Óvodai, kis iskolai, ifjúsági és felnőtt csoportok.

⁹³ A honlapjukon, és a hivatalos Facebook oldalukon is BPA-nak hívják magukat, illetve a kisegyházak között is ez a név használatos. Ezért nem a BAGy rövidítést használom.

⁹⁴ D. Nagy Tamás jegyzetei a csatlakozási tárgyalásokról április 5.: 1. oldal.

Igyekeznek az utcai megnyilvánulásait politikamentessé tenni, és csak az evangélium hirdetésére koncentrálni. A státusát veszített kisegyház pedig Autonóm Keresztény Gyülekezet⁹⁵ néven csatlakozna az MPE-hez, és behozna körülbelül 1000 úrvacsorázó hívet, és még további 500-1000 látogatót. Nem kívánták azonban feladni azt a lehetőséget, hogy jogorvoslati ügyüket továbbvigyék a Strasbourgi Bíróságon és a magyar Alkotmánybíróságon. A bizottság határozott álláspontja az volt, hogy ha bent lesznek az MPE ernyője alatt, akkor elsősorban a dolog etikusságára való tekintettel *„hagyjanak fel a demonstratív megnyilvánulásokkal, ne menjenek a Strasbourgi Bíróság elé”*.⁹⁶

Az április 10-i OP ülésen az első felmerülő kérdés, a HGY-vel való kapcsolatukról szólt. Ez már hónapok óta foglalkoztatta az OP tagjait, de az egyházelnök elmondta, hogy erről csak érintőlegesen beszéltek április 5-én. Hivatkozott arra, hogy állításuk szerint Piszterék már tettek kísérletet a rendezésre, de a HGY ezt nem viszonzta. Sőt, állításuk szerint *„Németh Sándor azt nyilatkozta, hogy egyenként kellene hozzájuk menniük és azokon a fórumokon kellene bocsánatot kérni, ahol ellenük nyilatkoztak”*⁹⁷ A rendezés azonban a HGY-be való teljes visszaolvadást jelentené egyes OP tagok szerint. Pataky Albert kérné a BPA vezetőitől, hogy foglalják írásba, milyen kezdeményezéseik voltak a rendezésre, illetve egy erre irányuló nyílt levelet címezzenek Németh Sándornak. Bár Kecser István szerint, addig úgy sincs lehetőség a rendezésre, amíg Piszterék nem vonják vissza azt az állításukat, hogy 90-es években köztörvényes bűncselekmények történtek a HGY-be tartozók között. Ezt a meggyőződésüket pedig nyilvánvalóan nem fogják visszavonni. *„Márpedig ha ezt nem teszik meg, eleve esélytelen a dolog”*⁹⁸ – jegyezte meg a főtitkár.

Újra Pataky álláspontja emelkedett felül, amikor felmerült, hogy milyen irányba fog változni az MPE kapcsolata a HGY-vel, ha csatlakozik az BPA, miszerint most fontosabb egy másfél ezer fős közösség felkarolása. Az nem a pünkösdiiek dolga, hogyha a HGY elzárkózik tőlük a segítségnyújtás miatt. Az a feladatuk, hogy ami rajtuk múlik, megtegyék. *„A sajtóban az jelent meg, hogy a HGY minden eszközzel támogatja a be nem került egyházakat.”*⁹⁹ – mondta Pintér Imre –, és mivel ebbe a BPA is beletartozik, nem nézhetnek rossz szemmel az MPE-re az oltalomnyújtás miatt.

⁹⁵ A Budapesti Autonóm Gyülekezet Egyesülettel vennék tovább a szükséges éveket, és Autonóm Keresztény Gyülekezet néven csatlakoznának az MPE-be.

⁹⁶ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 5. oldal.

⁹⁷ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 5. oldal.

⁹⁸ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 6. oldal.

⁹⁹ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 7. oldal.

Az OP megszavazta

- 1 tartózkodás mellett, hogy az Autonóm Keresztény Gyülekezet hagyjon fel a politikai jellegű demonstrációkkal.
- 12 igen, 6 tartózkodás, és 1 ellenszavazat mellett, hogy egyesületként se menjenek a strasbourgi bíróságra.
- 4 tartózkodás mellett, hogy mutassanak be olyan dokumentumot, amelyben kezdeményezték kapcsolatuk rendezését a Hit Gyülekezetével.¹⁰⁰

A fentiek fényében az OP a Közgyűlés elé terjeszti a Budapesti Autonóm Gyülekezet csatlakozási kérelmét.¹⁰¹

A Közgyűlés 2012. április 21-én ellenszavazat nélkül, két tartózkodás mellett elfogadta, hogy amíg a BPA nem teljesíti az OP által megfogalmazott kritériumokat, addig nem támogatja a csatlakozási kérelmüket.¹⁰²

A BPA vezetősége az elutasítást ambivalens érzésekkel fogadta. Egyrészt árulásként élték meg, hogy az MPE olyan feltételeket támasztott, ami – véleményük szerint – teljesíthetetlen. Másrészt hálásak a nemleges válaszáért, mert a csatlakozást lelkiismeretük elleni lépésnek tekintették. Az indoklás és a feltételek azonban rosszul érintették őket.

Görbitz Tamás BPA-s vezető szerint a törvény legalább 3 területen igazságtalan és elfogadhatatlan. Egyrészt súlyosan sérti a vallásszabadságot,¹⁰³ másrészt „politikai játékszerré” teszi az egyházakat. A harmadik pedig az, hogy *„az egész törvényből süt, hogy egyrészt a Katolikus Egyházra van szabva, másrészt pedig süt belőle a rettegés mindenféle konkurenciától és változástól. ... Ezek a szabályok mind retrográd szabályok, azt a félelmet sugallják, hogy ne legyen semmilyen változás.”*¹⁰⁴

Görbicz Tamás véleménye szerint a legnagyobb baj az, hogy amíg a törvény minden nem-történelmi egyházat kiszorított, addig mindenki méltánytalannak és igazságtalannak gondolta. Majd amikor jött a 2011. évi CCVI. törvény, és többek bekerültek, elkezdődött a „helyezkedés” és tárgyalás a pünkösdiekkel, holott a törvény ettől függetlenül továbbra is elvi hibás, és alkotmányjogi, valamint vallásszabadsági normákat sért. Ezért elfogadhatatlan számukra az a csatlakozási feltétel, hogy ne álljanak ki a jogaikért, akár az

¹⁰⁰ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 9-10. oldal.

¹⁰¹ OPÜ JKV: 2012. április 10.: 10. oldal.

¹⁰² Jegyzőkönyv a Magyar Pünkösdi Egyház Beszámoló Közgyűléséről (a továbbiakban: KZGY JKV): 2012. április 21.: 14. oldal.

¹⁰³ Ezt kimondja 2 alkotmánybírói határozat is és egy strasbourgi határozat is.

¹⁰⁴ Görbicz Tamással készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. október 15., Budapest.

Alkotmánybíróságon, akár Strasbourgi Bíróságon, akár Budapest utcáin, tüntető jelleggel.

Az utcai demonstrációk pedig – az ő olvasatukban - nyilvános istentiszteletek voltak a parlament előtt, ahol *„kinyilvánítottuk azt, hogy nem vagyunk hajlandók elfogadni, hogy politikusok mondjanak értéktételeket a mi hitünkéről, és a mi gyülekezetünkéről.”*¹⁰⁵

Az egyik legfájóbb pont pedig Iványi Gábor személyével kapcsolatos, akit elismernek a pünkösdiek is, mint lelkeszt, mégis azért, mert egy bizonyos ellenzéki párthoz¹⁰⁶ kötődik, bizalmatlanságot kelt bennük. Iványi jelentékeny karitatív munkát végez, és ezt el kellene ismernie az államnak, hiszen olyan munkát vállal magára, ami az állam feladata lenne. *„Az a mód, ahogyan az állam őt kipellengérezte, és ... ahogyan a többi keresztény egyház ebben partner és ugyanúgy dobálja a rothadt tőköt irányába, az nagyon nem szép ...”*¹⁰⁷

A HGY-vel való kapcsolatrendezés és együttműködés sem rajtuk múlik, hiszen *„mi készek vagyunk együttműködni, nem rajtunk múlt eddig sem a dolog, nem mi üldöztük őket, ők üldöztek bennünket.”*¹⁰⁸ – állítja a BPA presbitere.

Nem értik miért támasztottak feléjük ilyen elvárásokat a pünkösdiek, hiszen az egyházaknak, így a BPA-nak is, addig kell küzdeniük a jogaikért, amíg megtehetik. Ha kell, akkor, ahogyan Pál apostol is – fellebbezett a római császárhoz,¹⁰⁹ és élt római polgári jogaival – ők is hasonlóképpen cselekedhetnek, és ebben semmi kivetnivaló nem található.

Az MPE egészen más megvilágításból lát egyes részleteket. Előre kell bocsátani, hogy az MPE kritikus az új egyházi törvénnyel, nem tartja igazságosnak az egyházak közötti szelektálás ily módon történő voltát. Ugyanakkor tiszteletben tartja és alkalmazkodik hozzá, mert ez a törvény. Egyúttal éppenséggel azzal kívánja áthidalni a valós problémát, hogy a kirekesztettek érdekében megteszi mindazt, amire lehetősége van, és ami kompromisszum képesen vállalható a számára. Az MPE nem vitatja el a BPA-nak azt a szabadságát, hogy jogainak és érdekeinek érvényesítéséért éljen minden törvényes eszközzel. Az MPE ebben a szabadságban azonban máshol húzza meg az önkorlátozás határait, s joggal elvárja ezt mindazoktól, akik a hívőknek ebbe a családjába kívánnak tartozni.

Az utcai demonstrációkkal való egyet nem értésük éppenséggel annak politikai felhangjából ered. Szerintük az istentiszteleten ne legyen politizálás. Egyébiránt, az MPE sohasem szervezett saját magáért utcai megnyilvánulásokat, nem ezeket az eszközöket

¹⁰⁵ Uo.

¹⁰⁶ MSZP.

¹⁰⁷ Görbitz Tamással készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. október 15., Budapest.

¹⁰⁸ Uo.

¹⁰⁹ Apostolok Cselekedetei 25/10-12.

használta céljai eléréséhez.

Az alkotmánybírósági és a strasbourgi bírósági beadvány visszavonását elsősorban etikai okból kérik. Eszerint, amennyiben a BPA az MPE tagja lenne, és általa már részesülne az egyházi státusz előnyeiben, akkor nem lenne etikus annak látszatát kelteni, mintha mindezért még harcolnia kellene, mintha ez nem lenne meg.

IV.7.b. Teljes Evangéliumi Keresztyén Közösség Mahanaim Gyülekezet (a továbbiakban: TEKK Mahanaim)

Dr. Kováts György, Körös Tibor és Kecskeméti János jött a gyülekezet képviselőjében az április 5-i tárgyalásra. Bejelentették, hogy új gyülekezetet alapítanak Kecskeméti János vezetése alatt, amelynek neve Magvető gyülekezet lenne, és a TEKK Mahanaimot elhagynák. A Mahanaim Gyülekezetről tudni kell, hogy a Palánta Misszió keresztül szerteágazó gyermekmissziót végeznek iskolákban és gyülekezetekben, táborokat és más gyermekprogramokat szerveznek. Dr. Kovátsék nem hoznák be a Palánta missziót az MPE-be, de a Palánta misszió közel 60 egyházi személyét és óraadóját a Magvető gyülekezeten keresztül tudnák továbbra is támogatásban részesíteni.

A bizottság álláspontja az, hogy nincs szükség névváltoztatásra, és jöjjön a Palánta Misszió és a Mahanaim Gyülekezet együtt.

Az április 10-i ülésen az első kérdés velük kapcsolatban az volt, hogy miért akartak így csatlakozni, mire Kecser István azt válaszolta, hogy a kevesebb állami támogatás sebezhetővé tenné a missziós tevékenységüket. Az ESZSZÖV ülésen a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium munkatársai, azt mondták Kovátsnak, hogy adják le a pünkösdiekkel együtt a hittanoktatói létszámot, és megkapják a támogatást rajtuk keresztül. Így 42 egyházi személy és közel 20 hittanoktató kerül a pünkösdiekhez. Azt is világossá tették, hogy amíg viszont a Magyar Államkincstár nem utal pénzt, a pünkösdiek sem tudnak.

Kifogások merültek fel a Palánta Misszió promóciójának helyenként tovakodó megnyilvánulási formáival kapcsolatban, amelyek konfliktust teremtettek egyes intézményekben. Félő, ha a jövőben ez így folytatódna az MPE neve alatt, akkor az hátrányos lenne a pünkösdiekre. Patakyék kérték Kovátsékot, hogy ezen a területen legyenek visszafogottak. Fontos, hogy a Mahanaim és a Palánta tevékenysége ne vessen rossz fényt az MPE-re.

Végül abban egyeztek meg, hogy ne legyen névváltoztatás, hanem a TEKK Mahanaimot minden ódiumával együtt felvállalják teljes létszámmal, azt viszont kikötötte Pataky, hogy a

támogatást kérő leveleket – mellyel anyagi bázist teremtenek a missziónak - nem írhatják az MPE nevében.

Az OP 1 ellenszavazat, és 3 tartózkodás mellett támogatta a TEKK Mahanaim csatlakozási kérelmét.¹¹⁰

IV.7.c. Agapé Gyülekezet

Az Agapé Gyülekezetet Perjesi István és Papp József képviselték az április 5-i tárgyaláson. Az Agapé hálózatnak 37 taggyülekezete van, amelyből többet Perjesi István személye köt össze. 1995-ben alapított egyháznak baptista gyökerei vannak, viszont Perjesi reformtörekvései sok vizályt keltettek az egyházi vezetők között, míg eljutottak oda, hogy elváljanak útjaik. Perjesi akkor alapította meg az Agapé hálózatot a Pestszentlőrinci Agapé Gyülekezet támogatásával, amely az ő pásztorlása alatt állt. Az évek során sok gyülekezetet plántáltak. Perjesi különös – atyai¹¹¹ - kapcsolatot ápol a hálózatban szolgáló vezetőkkel, és sok esetben csak az ő személye tart gyülekezeteket a hálózatban.

Annak ellenére, hogy 1300-1350 tagú felekezetről beszélünk, mindössze 1 gyülekezettel csatlakoznának, amelyben csak a 12 egyházi személyük lenne, mivel állításuk szerint túl nagy teher lenne számukra az 1300 főt érintő járulékok fizetése.

Addig nem is akarták aktivizálni csatlakozásukat, amíg a törvénymódosítás szerint el nem dőlt, hogy milyen formában kell folytatni működésüket.

A bizottság tagjaiból visszatetszést váltott ki, hogy az 1300 tagból csak 12-en jönnének. Javasolja a Csatlakozási Bizottság, hogy vagy teljes létszámmal jöjjenek, vagy egyáltalán ne

Az április 10-i OP ülésen Pataky annyival árnyalta az összképet, hogy a 37 gyülekezetből mindössze 5-nek van egyházi személye, 8 a Pestszentlőrinci Agapéból, a másik 4 pedig vidéki gyülekezetekből. Arra a kompromisszumos megoldásra jutottak, hogy akkor legalább ez az 5 gyülekezet csatlakozzon teljes létszámmal. Kovács Béla szerint nem szabad engedni a „testvéri zsarolásnak”. Ez már a második olyan gyülekezet, amely szerinte nem teljesen tisztességes szándékkal közeledik. Az egyház belső átalakítása van folyamatban, és elsősorban a saját gyülekezetekért felelős a közösség vezetése. Lettner Gábor nem feltételez tudatos tisztességtelenséget. Inkább úgy látja, hogy minden közösség keresi a maga útját, és helyzetéhez képest a legmegfelelőbb megoldást. Azt is figyelembe kellett venniük, hogy amit elfogadott a Közgyűlés, az már megköti az OP kezét is, így nem lehet a Csatlakozási Protokollt megkerülni. Pataky felhívta az OP figyelmét arra, hogy az Agapé hálózatból

¹¹⁰ OPŰ JKV: 2012. április 10.: 14. oldal.

¹¹¹ Perjesi így nevezi apostoli szolgálatát.

sokaknak egyáltalán nem számít, hogy megkapják-e az egyházi státuszt. Őket nagyon nehéz lenne rávenni, hogy csatlakozzanak, pontosan azért, mert ez a hálózat gyülekezetek laza kapcsolatát jelenti, amit Perjesi személye köt össze. Ott ahol nincsen egyházi személy, teljesen lényegtelen az egyházi státusz. Pintér Imre javasolta, hogy legalább azok a gyülekezetek csatlakozzanak létszámban is, akik el akarják fogadtatni egyházi személyüket.

Az OP 5 tartózkodás mellett támogatta az Agapé Gyülekezet csatlakozási kérelmét, a Pintér Imre által megfogalmazott feltételekkel.¹¹²

Végül a megállapodás úgy rögzült, hogy csak a Pestszentlőrinci Agapé gyülekezet csatlakozott a hálózathoz, és rajta keresztül a többi. *„Ez leegyszerűsítette a dolgokat, hogy nem minden gyülekezet - kapcsolódott – külön-külön, hanem csak a Lőrinci gyülekezet. Egyébként is ez volt a felállás ... amikor egyházi viszonylatban működünk, hogy a Lőrinci gyülekezet vitte az egyházat és mi képviseltük az összes többi tagot, akikkel kapcsolatunk volt.”*¹¹³

IV.7.d. Négy Szegletkő Apostoli Hit Nemzetközi Egyház

Németh Tihamér vezető lelkész érkezett képviselőként az április 5-i tárgyalásra, aki 1990-ben hagyta el az Evangéliumi Pünkösdi Közösséget (MPE korábbi neve). Elmondása szerint nem pozícióra törekszik, hanem egyszerűen csak az evangéliumot akarja továbbra is hirdetni. Hozzávetőlegesen 800-1200 tagú az egyháza. A Csatlakozási Bizottság véleménye vegyes volt, de abban állapodtak meg, hogy amennyiben tudja finanszírozni a felmerülő költségeket, akkor csatlakozhat.

Április 10-én kisebb vita alakult ki Németh személyével kapcsolatosan. Pataky szerint „viharos életszakaszai voltak”, és a pünkösdiek nem ismerik a gyülekezeteit, emellett még egykor a közösségükhöz is tartozott. Volt már korábban is próbálkozása a visszatérésre, a Gizella utcai gyülekezetbe, amelynek korábban tagja volt, de a gyülekezet vezetősége elutasította őt. Pataky azt javasolta, hogy először keresse fel újra a Gizella utcai gyülekezetet és rendezzék kapcsolatukat, amelyben Monos Mihály Gizella utcai lelkész készséges partner, amennyiben Németh felkeresi őt.

Az OP egyhangúan javasolta, hogy a Négy Szegletkő Apostoli Hit Nemzetköz Egyház kérelmét ne továbbítsák a Közgyűlés felé.

¹¹² OPÜ JKV: 2012. április 10.: 16. oldal.

¹¹³ Perjesi Istvánnal készített interjú: az interjút a szerző készítette, 2014. szeptember 22., Budapest.

V. A törvények hosszabbtávú hatásai

A továbbiakban néhány olyan területre térünk ki, amik az egyházi törvény és/vagy a csatlakozások révén hoztak változást az egyházak mindennapi életébe, az egyházak közötti kommunikációba, kapcsolatba.¹¹⁴

V.1. **Változások a felekezeti kapcsolatokban**

D. Nagy Tamás szerint a törvény megszilárdította a kapcsolatok tendenciáit. Ahol erősödő volt a törvény előtt is, ott tovább erősödött, ahol gyenge volt, ott még inkább meggyengült. Ugyanakkor a korábbi jó kapcsolatokat nem tudta szétszilálni, még akkor sem, ha a felek közül valamelyik elnyerte az egyházi státust. A státusukat elvesztők közül legtöbben hamar alkalmazkodtak az új helyzethez és igyekeztek folytatni eredeti küldetésüket.

2006 körül jött létre egy országos pásztorkör és levelezési lista lelkesek között, amelyen több felekezet képviseltette magát, az erőteljesen karizmatikustól, az anti-karizmatikusig. Ezeken a fórumokon 2010-től az aktuális törvénnyel kapcsolatos fejleményeket is megosztották egymással, sőt véleményezték is. *„Ki-ki megfogalmazhatta az álláspontját, sok heves vita is volt a levelező fórumokon.”*¹¹⁵

Pataky így nyilatkozott erről: *„A levelezési listán elkezdtek félánótások is levelezni. És - Perjesi - István se, meg én se reagáltam, és a végén a levelezési listát, meg a találkozásokat is meg kellett szüntetni ... Az volt a baj, hogy a listán többségben voltak a normálisak, csak azok hallgattak ... Én írtam, - de engem is elhordtak mindennek, miután azt mondtam, - hogy nekünk sincs meg a státusunk, de én ezért a baptistákat, meg a hiteseket nem mondanám el mindennek.”*¹¹⁶ Azon kisegyházi vezetők személye körül is heves nézeteltérés mutatkozott, akik éltek a befolyásos politikusokkal való jó kapcsolataikkal, és arra törekedtek, hogy valamilyen módon előnyt kovácsoljanak ezekből. *„Voltak, akik bölcs államférfiaknak, mások opportunisták talpnyalóknak bélyegezték őket.”*¹¹⁷ A levelező lista és pásztorkör 2012-re megszűnt. Az akkori viták még a mai napig is éreztetik hatásukat, és sok kapcsolat nem állt helyre. Tartott az MPE attól, hogy a csatlakozási feltételek miatt néhány egyház neheztelni fog majd rájuk. Azonban szükséges volt - a sok kompromisszum között - az MPE érdekeit is

¹¹⁴ Ebben a részben főként a Pataky Alberttel készített október 18-i és D. Nagy Tamással készített november 8-i interjúkra támaszkodom forrásként.

¹¹⁵ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

¹¹⁶ Pataky Alberttel készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. október 18., Budapest.

¹¹⁷ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

figyelembe venni, mert néhány óvatlan lépéssel felborulhat az egyház belső harmóniája, vagy romolhat külső megítélése. „Úgy éreztük magunkat, mint a Titanic elsüllyedésekor az a mentőcsónak, amely már tele volt emberrel, de még mindig sokan voltak a vízben, akiket muszáj volt ott hagyni, mert ha felveszik őket, akkor a csónak minden utasa odavész.”¹¹⁸

Látunk azonban más példát is a segítségnyújtásra. Kiss József a debreceni MPE Élet Gyülekezet lelkésze, aki a környékükön élő - státussal nem rendelkező - közösségek lelkészeit a saját gyülekezetén keresztül juttatta egyházi személyi státuszhoz, anélkül, hogy csatlakozott volna az egész gyülekezet Kissékhez.

Pataky elmondta, hogy a nem bejegyzetteknek most kifejezetten jól esik a törődés, odafigyelés, és az ő alkalmakon, rendezvényeiken való megjelenés. Ezért igyekeznek odafigyelni ezekre az apróságnak nevezhető, de fontos dolgokra is.

V.2. Változások a csatlakozó felekezetek és az MPE kapcsolatában

Az MPE meg akarja hagyni a természetesen kialakult kapcsolatköröket, és nem szándékozik a társult egyházi vezetők idejét, energiáját lefoglalni azzal, hogy külön szervez rendszeres pásztorkört az MPE-hez társultaknak. Természetesen van egy kötelező jellegű találkozó, ahol a gyakorlati együttműködésről kell beszélni, de ez elsősorban nem lelki jellegű. Azonban léteznek kapcsolatok mentén kialakult egyházvezetői találkozók is. Ilyen például a minden hónap első keddjén megrendezett „imareggelek” a Szilágyi Dezső téri református templomban, ahol többen a társult egyházak vezetői közül¹¹⁹ is részt vesznek. Perjesi is tartozik apostoli körhöz, ahol többek között Nemes Pál¹²⁰ és Süveges Imre¹²¹ is tag.

Az MPE-hez csatlakozók mind hálásak a lehetőségért. Frei Antal (Evangéliumi Barátság Egyház) kifejezetten megköszönte a pünkösdieknek az értük való fáradozásukat, annak ellenére, hogy nem élt a csatlakozás lehetőségével.¹²² A növekvő bizalom jele, hogy az elsőként csatlakozó MKEGY felajánlotta konferenciaközpontját a pünkösdieknek, ahova már az 5. alkalommal volt lehetőségük szemináriumot és konferenciát szervezni. Az érdi iskolamisszió is ennek a közös munkának az eredménye.

2012 novemberében a Paulus Közösség a negyedéves találkozója D. Nagy Tamást hívta meg főelőadóként. A meghívást már a csatlakozások előtt felvetették egyesek, de mivel

¹¹⁸ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

¹¹⁹ Golgota Keresztény Gyülekezet, Magyarországi Szabadkeresztén Gyülekezet.

¹²⁰ Székesfehérvári Dávid Sátora Gyülekezet lelkésze.

¹²¹ Omega Pünkösdi Gyülekezetek Hálózata apostola.

¹²² Frei Antallal készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. október, Paks.

a Paulus lelkesze - Kazár András - nem ismerte D. Nagyot, ezért az nem történt meg. A csatlakozási tárgyalásokon összeismerkedett a két lelkész, majd „*Novemberre már kellően erős volt a bizalom hídja, hogy elbírjon engem.*”¹²³

Az egyik társult egyház kinőtte az imatermét, ezért egy újat akart vásárolni, és sikerült kedvező áron megszerezni egy régi mozi épületet. A felújításhoz azonban már banki kölcsönre volt szüksége, de a bank csak egyházi garancia mellett folyósította az összeget. „*Ilyen jellegű garanciát még soha nem adott ki az MPE, de most átléptük a szokásjog eddigi határát, így megkapták a kölcsönt...*”¹²⁴

Az MPE 2004-ben indította Pentefone nevű mobilflottáját a Vodafone-nál. Más felekezetek¹²⁵ is rendelkeztek sajátjal, ám a csatlakozások után ezeket a flottákat sikerült fuzionálni a Pentefone-nal, arra hivatkozva, hogy a törvény szerint már egy egyház tagjai mindnyájan. „*Jelenleg benne vagyunk a tíz legnagyobb flottában a Vodafone-nál, több mint tizennégyezer flottatagunk van.*”¹²⁶

V.3. Az MPE közös missziói

A Paulus Közösséggel is jó az együttműködés, annak ellenére, hogy eleinte fenntartásokkal kezelték őket, nem karizmatikus voltuk miatt. A Pünkösdi Teológiai Főiskolán létrehozott hitoktatói bizottság tagja lett a Paulus Közösség vezető hitoktatója. A bizottság feladata az volt, hogy dolgozzák ki a tananyagot és felügyeljék a hitoktatókat.

Tolna városában is együttműködik a Paksi Pünkösdi Gyülekezet és az Evangéliumi Barátság Egyház a hittanoktatásban. Paks városában pedig a Tengelici Isten Népe Gyülekezet diplomás hittanoktatója végzi a pünkösdi hittanoktatást is, holott ez a gyülekezet nem is tartozik az MPE társult közösségeihez.

A különböző közösségek korosztályos missziói is elkezdtek nyitni egymás felé. Most még az ismerkedési fázisnál tartanak, de igyekeznek összehangolni programterveiket, hogy meg tudják látogatni egymás rendezvényeit. D. Nagy szerint elképzelhető az összevont táborozás is, ahol gyermekek és munkatársak több felekezetből vegyesen vesznek részt.

A csatlakozás óta alakult ki jó kapcsolat a Nyíregyházi Ekklesia Gyülekezet, a debreceni MPE Élet Gyülekezet, valamint a Kecskeméti Pünkösdi Gyülekezet között. A bizalmi kapcsolat olyan erőssé vált, hogy közösen terveznek gyülekezetet plántálni Szolnokon.

¹²³ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

¹²⁴ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

¹²⁵ Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet, Golgota Keresztény Gyülekezet, TEKK Mahanaim.

¹²⁶ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

Annak ellenére, hogy az MPE tisztázta, hogy nem célja magába olvasztani ezeket a közösségeket, a bizalmi kapcsolatok mentén mégis sok helyen elindult a szoros lelki, testvéri közösség kialakulása. *„Ez nem volt célunk, szándékoltan ma sem az, de nem csodálkoznék, ha pár év elteltével egyre inkább ez valósulna meg...”*¹²⁷. A bizalom jeleként, 2014-ben először, az MPE meghívta a társult gyülekezeteket az éves Pünkösdi Konferenciára.

V.4. Az MPE társadalmi szerepvállalása és megítélése

*„Megítélésem szerint túldimenzionáltuk magunkat, a valódinál nagyobb hatást tulajdonítottunk magunknak... Ennek a felismerésnek hatására nyitottabbak lettünk arra, hogy a közjó érdekében nagyobb felelősséget vállaljunk.”*¹²⁸ - mondta D. Nagy, mikor az MPE társadalmi szerepvállalása került szóba.

Ez megjelenik az oktatás, a karitatív-, egészségügyi- és szociálismunka különböző területein. Az MPE átvett több állami és alapítványi iskolát, a házi-gondozói szolgálatnak pedig több mint 10 ezer ellátottja van. Működtetnek idősek otthonát, közétkeztetést, pszichiátriai gondozót, szeretetszolgálatot, börtönmissziót és rehabilitációs otthont is.

A hazai szakpolitikusok örömmel fogadták az Országos Cigány Misszió (a továbbiakban: OCM) által megjelentetett könyvet, amely a hazai cigányság válságáról szól, és stratégiát dolgoz ki a felzárkóztatásuk érdekében. Az OCM egyébként is jelentős munkát végez cigányok között. *„Cigánytelepekre költöznek, lelki gondozást vállalnak, és munkát találnak a mélyszegénységben élő romáknak az egyházi cigánymissziók vezetői. A programok gyakran sikeresebbek, mint az állami felzárkóztató programok...”*¹²⁹

Az MPE egyre nyitottabb a társadalmi szükségek felé, és emiatt javul a társadalmi megítélése is. Pataky 2011 szeptemberében mondta, hogy: *„Egyházi státusunkkal a jövőben úgy kell élni, hogy a társadalmi súlyunk nőjön”*¹³⁰ A fentiek alapján mondhatjuk, hogy valóban ebbe az irányba halad az MPE.

¹²⁷ D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november 8., Pécel.

¹²⁸ Uo.

¹²⁹ A HVG honlapja: http://hvg.hu/itthon/20130513_Tipikus_ciganyeletet_eltem_de_isten_segit (olvasva: 2014. 11. 15.).

¹³⁰ OPŰ JKV: 2011.szeptember 6.: 14. oldal.

VI. Összefoglaló értékelés

VI.1. A 2011-es egyházügyi törvények

Az elmúlt 3 év legjelentősebb kisegyházi problémakörének gyökere látszólag a hazánkban túlbujánzott – gyakran üzleti célú - vallási szervezetekre vezethető vissza. Habár ilyen jellegű illegális működés hiteles igazolására eddig semmilyen bírósági ítélet nem hozható fel. Mégis ezeknek felszámolására tett kísérletet a Fidesz-KDNP 2011-ben, új törvényekkel. Az elsőre beharangozott 10 ezres küszöbszámhoz, és száz év nemzetközi múlthoz képest jelentékeny engedményeket tett a kormány az egyházi státusz megszerzése kapcsán. A KDNP által 2011 júniusában benyújtott törvényjavaslat ennél kedvezőbb feltételeket szabott az egyházaknak a státusz megszerzéséhez, és majdnem minden jelentősebb hazai bázissal rendelkező – szám szerint 45 - egyház szerepelhetett az egyházi jogállást biztosító listán.

Azonban a 3507/98-as zárószavazás előtti módosító javaslat egészen átalakította az addig előkészített törvényjavaslatot. Így az eredetileg javasolt egyházak kétharmada is – köztük a pünkösdiék – elvesztette egyházi státuszát. A parlamentben hosszas vita alakult ki már a zárószavazás előtt, de nem eredményezett változást. A törvényjavaslatot 2011. évi C. törvény néven hirdették ki júliusban, amelyet - mielőtt az Alkotmánybíróság kimondta volna a törvényt megsemmisítő ítéletét, - decemberben az Országgyűlés hatályon kívül helyezett. Ám új törvényjavaslatot nyújtottak be, ami már lehetővé tette további 13 egyház bejegyeztetését 2012. március 1-től, amelyek között már ott volt a Magyar Pünkösdi Egyház.

E közel 5 hónapos időszak alatt az MPE vezetésének komoly feladatot jelentett az egyházi jogállás megtartása, illetve visszaszerzése.

Annyi bizonyos, hogy a törvénynek ismét változnia kell, mivel az Alkotmánybíróság és a strasbourgi bíróság is kimondta egyes passzusainak alkotmány-ellenes voltát.

VI.2. A kisebb közösségek reakciói a törvényre

Az új törvény különféle reakciót váltott ki a kisebb közösségek vezetőiből. Némelyek vádaskodni kezdetek, és elítélték azokat, akik megkapták az egyházi státust. Voltak, akik apostáziával is vádolták a bejegyzetteket, mások viszont elfogadva új, hátrányos helyzetüket, stratégiát dolgoztak ki a továbbélésre. Megint mások nem fogadták el a helyzetüket és csatlakoztak más egyházakhoz, vagy fellebbeztek az Alkotmánybíróságnál és a Strasbourgi Emberi Jogi Bíróságon jogorvoslatért.

VI.3. A törvények hatása az MPE szervezeti felépítésére

Az MPE, és közel minden magyarországi vallási közösség életében az elmúlt 3 év jelentős átalakulást eredményezett. Ezek zömét a fentebb tárgyalt törvények katalizálták. Több egykori egyház, látva, hogy el fogja veszteni egyházi jogállását, csatlakozási szándékkal kereste meg az MPE vezetőségét. Ezen külső hatások is készítették a pünkösdieket arra, hogy megfogalmazzák identitásukat és küldetésüket. Küldetési Nyilatkozatuk így fogalmaz: *„Küldetésünknek tekintjük, hogy... Isten dicsőségére éljünk. Célunk, hogy az egyházunkhoz tartozók... segítsék Isten országának növekedését. Küldetésünk, hogy... megtapasztalhatóvá tegyük Isten szeretetét minden ember számára, részt vállalva szükségük betöltésében.”*¹³¹

Az identitás meghatározása után komoly belső szervezeti átalakításokba kezdtek, hogy létrehozzák azt a struktúrát, amely ezen nyilatkozatban kijelentett céljaikat legjobban szolgálja. Az egyházelnökségen kívül minden döntéshozó fórum valamelyest – ha nem is egészen - átalakult. Kialakították az egyházkerületi rendszert, 4 földrajzi egyházkerülettel. Létrehoztak még ezek mellett egy 5. etnikai egyházkerületet a roma gyülekezeteknek, és egy 6.-at a társuló gyülekezeteknek és gyülekezeti-hálózatoknak. Mindezen átalakításokhoz elengedhetetlen volt az MPE Szervezeti és Működési Szabályzatának és az Alapszabályának az újragondolása és átfogalmazása.

VI.4. A csatlakozások

Miután biztossá vált 2012 év elején, hogy a pünkösdiek is megkapják az egyházi státust, áprilisban megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások. 12 gyülekezet képviselőjében érkeztek képviselők, hogy bemutassák magukat, és közösségüket – az MPE erre kijelölt testületének – a Csatlakozási Bizottságnak. A csatlakozók 3 fő csoportba kategorizálhatók:

- Korai csatlakozó: MKEGY.
- A problémás kérdések nélküli csatlakozók:

Társultak: Paulus Evangéliumi Közösség, Ekklesia Nyíregyházi Keresztény

Gyülekezet, Új Szövetség Gyülekezet Esztergom, Shalom Nyitott Biblia Gyülekezetek, Élet Gyülekezete Kazincbarcika, Golgota Keresztény Gyülekezet, Magyarországi Szabadkeresztény Gyülekezet.

Nem társultak: Evangéliumi Barátság Egyház.

- A problémás kérdéseket felvető csatlakozók:

¹³¹ Az MPE küldetési nyilatkozata

Társultak: Agapé Gyülekezet és a TEKK Mahanaim.

Nem társultak: BPA, és a Négy Szegletkő Apostoli Hit Nemzetközi Egyház.

VI.5. Kisegyházi együttműködés és kapcsolatok a törvény után

Az MPE a társult közösségekkel nem igyekszik lelki-, jogi-, szervezeti egységet alkotni, hiszen megígérte, hogy minden közösség megtarthatja belső autonómiáját. Ennek ellenére többek nyitottságot mutatnak arra, hogy összefogással érjenek el közös célokat. Ilyen terület például a magyarországi hitoktatás, vagy a közös gyülekezetplántálás, illetve, - amiből jól kiviláglik a bizalom növekedése - hogy bátrabban hívják a felekezetek egymás lelkészeit előadni saját rendezvényeikre, istentiszteleteikre.

Az MPE felismerte, hogy társadalmi szerepvállalását is erősítenie kell. Ezért átvállalta több állami és alapítványi iskola működtetését. Ezek mellett jelentékeny szociális és karitatív munkát végez, például közétkeztetés, rehabilitációs és idős otthon üzemeltetése, roma pasztoráció és felzárkóztatás. Házi-gondozói szolgálatuknak több mint 10 ezer ellátottja van.

VI.6. Konklúzió

Eddigi kutatásaink alapján elmondhatjuk, hogy az egyházügyi törvények nagymértékű változásokat eredményeztek az általunk vizsgált közösségek életében. A ténylegesen vallási tevékenységet végző egyházak és egyesületek missziójuk folytatásához fontosnak tartják az állami elismertséget. Sok esetben nem is az anyagi támogatás miatt, hiszen a legtöbb egyház inkább belső meggyőződésből végzi a missziós munkáját, hanem a társadalmi megítélés miatt, amely sokban függ attól, hogy az állam hogyan véleményezi őket. A negatív színben feltüntetett „egyházakról” kialakulhat egy negatív konnotációval rendelkező „szektázós” kép, így missziós tevékenységük lehetősége és eredményessége is csökkenhet, főként az állami intézményekben, iskolákban és szociális otthonokban.

Az is kiderült, hogy az egyházi törvények megváltoztatása mennyire kényes feladat. Nem csak az fent tárgyalt társadalmi megítélés szempontjából, hanem láthatjuk, hogy a nem jól átgondolt törvényhozás nehéz éveket hozhat a vallási közösségek életében.

Munkahipotézisünk szerint, az MPE-re inkább negatív mint pozitív hatással voltak ezen külső, törvényi, megszorító intézkedések. A dolgozat azonban éppen az ellenkezőjét támasztja alá. A törvények okoztak ugyan kellemetlenséget az MPE vezetőségének, azonban összességében inkább pozitív hatást látunk:

- Az MPE új felekezeti-közi kapcsolatokra tehetett szert, főként a csatlakozások révén.

- Az MPE-t olyan hatások érték, melyek miatt meg kellett fogalmaznia identitását és létre kellett hoznia saját küldetési nyilatkozatát, ami talán az új helyzet nélkül nem történt volna meg.
- Az új helyzet olyan tükröt tartott az MPE elé, amely világos visszajelzést adott, hogy képes-e kifejezni együttérzését és szeretetét mások felé, akár kellemetlenségek vállalása árán is. A visszajelzés pozitív volta erősíti a pünkösdi identitást, mivel a gyakorlat próbálta meg az egyház rugalmasságát és életszerűségét, nem beszélve arról, hogy ezzel nőtt az egyház presztízse és szavahihetősége, nem csak az egyházak, hanem politikusok között is.
- Az MPE korszerűsítette struktúráját egy új egyházkerületi rendszer mentén, amely képes egy sokkal nagyobb létszámú egyház terheinek viselésére is.
- Az MPE az elmúlt években növelte társadalmi beágyazottságát és létszáma is emelkedett. Több iskola működtetését átvállalta, országszerte végzi és felügyeli a pünkösdi hittanoktatást.

Elmondhatjuk, hogy az általános előfeltevéseink szerinti feltételezéseink többnyire hamisnak bizonyultak, és kimondhatjuk, hogy a 2011-12-es egyházügyi törvények inkább pozitív, mint negatív hatással voltak az Magyar Pünkösdi Egyházra.

VII. Bibliográfia és felhasznált források

VII.1.Primer Források

VII.1.a. MPE jegyzőkönyvek és dokumentumok:

- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2010. április 27.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2010. szeptember 7.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2010. november 23.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2011. június 7.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2011. szeptember 6.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2011. november 8.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2012. január 10.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2012. március 27.*
- *Országos Presbitériumi jegyzőkönyv: 2012. Április 10.*

(A fenti jegyzőkönyvek megtalálhatóak az MPE Országos titkárság iroda, OP Jegyzőkönyvek 2007-2012 mappájában.)

- *Jegyzőkönyv a Magyar Pünkösdi Egyház Beszámoló Közgyűléséről: 2012. április 21.*
(Megtalálható az MPE Országos titkárság iroda, Közgyűlések mappájában.)
- *Magyar Pünkösdi Egyház Szervezeti és Működési Szabályzata: 2012, Budapest.*
(Megtalálható regisztráció után az MPE honlapján: <http://www.punkosdi.hu>)
- *A Magyar Pünkösdi Egyház Alapszabálya: 2012. Budapest.*
(Megtalálható regisztráció után az MPE honlapján: <http://www.punkosdi.hu>)
- *Az MPE küldetési nyilatkozata.*
- *D. Nagy Tamás jegyzetei a csatlakozási tárgyalásokról április 5.*

VII.1.b. Interjúk:

- Pataky Alberttel készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. május, Budapest, MPE központ.
- Pataky Alberttel készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. október, Budapest.
- Görbicz Tamással készített interjú. Az interjút a szerző készítette, 2014. október, Budapest.
- Perjesi Istvánnal készített interjú: az interjút a szerző készítette, 2014. szeptember, Budapest

- D. Nagy Tamással készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. november, Pécel.
- Frei Antallal készített interjú: Az interjút a szerző készítette, 2014. október, Paks.

VII.1.c. Törvénytövegek:

- 2010. évi CXXX. törvény: a jogalkotásról.
- 2011. évi C. törvény: a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról.
- 2011. évi CCVI. törvény: a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról.
- 2012. évi VII. törvény: a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításáról.
- Magyar Köztársaság Országgyűlésének házszabályáról szóló 46/1994.(IX. 30.) OGY. Határozat.
- 6/2013. (III. 1.) AB határozat: a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény egyes rendelkezéseinek alaptörvényellenességéről és megsemmisítéséről. In: *Az Alkotmánybíróság határozatai* 7 (2013).
- 164/2011 (XII. 20.) AB határozat: A lelkiismereti és vallás szabadságjogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi C. törvény közjogi érvénytelenség miatti alkotmányellenességéről. In: *Az Alkotmánybíróság határozatai* 12 (2011).

VII.2.Szekunder források:

VII.2.a. Könyvek és tanulmányok:

- Schweitzer Gábor. *Észrevételek az új egyházügyi törvényről*. Egyházforum 2 (2011).
- Szathmáry Béla. *Az új egyházügyi törvény alkotmányossági kérdései*. In: Bónis Péter, Mázi András, Tóth J Zoltán (szerk.). *De apicibus iuris disputare: Tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére*. Budapest: Shirokuma Kft., 2011. 232-248.

- Dr. Kiasszonydi Éva. (szerk.) *Az Állami Egyházügyi Hivatal iratanyagának jegyzékei I.* Budapest: Magyar Országos Levéltár, 2005.
- Schweitzer Gábor. „Észrevételek "A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak vallásfe- kezetek és vallási közösségek jogállásáról" szóló 2011. évi C. törvényről”. In: *Jogi Iránytű* 3 (2011).
- MTA TK Jogtudományi Intézet honlapja:
http://jog.tk.mta.hu/uploads/files/Jogi_Iranytu/Jogi_Iranytu_2011_3_Schweitzer_Gabor.pdf (olvasva:2014.12.11.)
- Venice Commission. *Opinion on Act CCVI of 2011 on the Right to Freedom of Conscience and Religion and the Legal Status of Churches, Denominations and Religious Communities of Hungary.* In: *Opinion* 664 (2012), Strasbourg.
- A Központi Statisztikai Hivatal honlapja:
www.ksh.hu/nepszamlalas/docs/tablak/vallas/10_02_11_02.xls (olvasva: 2014. 11. 17.)

VII.2.b. On-line sajtó:

- *HVG honlapja:* http://hvg.hu/itthon/20101115_bizniszegyhaz_kulfoldi_peldak/ (olvasva:2014. 12. 06.).
- *Origo honlapja:* <http://www.origo.hu/itthon/20100929-szaszfalvi-laszlo-egyhazugyi-allamtitkar-az-egyhazakrol-szolo-torveny-modositasarol.html> (olvasva 2014. 12. 08.).
- <http://www.mindennapi.hu/cikk/tarsadalom/ezt-igerte-szaszfalvi-laszlo-a-keszulo-egyhazi-torvenyrol/2012-02-01/510> (olvasva: 2014. október 30.).
- *A HVG honlapja:* http://hvg.hu/itthon/20130513_Tipikus_ciganyeletet_eltem_de_Isten_segit (olvasva: 2014. 11. 15.).